

A műszaki képzés a legvonzóbb

Nyílt napok a Sapientián



Forrás: a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem honlapja

Márciusban minden pénteken megnyitja kapuit a középiskolások előtt a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem: március 3., 10., 17., 24. és 31-én nyílt napokat tartanak Csikszeredában, Kolozsváron, Marosvásárhelyen és Sepsiszentgyörgyön, amikor a leendő hallgatók információkat szerezhetnek az oktatási kínálatról, illetve betekintést nyerhetnek a gyakorlati képzésbe, valamint a diákéletbe.

Menyhárt Borbála

Az előző évek tapasztalata alapján a műszaki szakirányok vonzzák a legtöbb diákot, és az informatika, számítástechnika, valamint a többi mérnöki szakok végzettjei szinte százszázalékban el is helyezkednek a szakmájukban.

Fontos, hogy a középiskolások első kézből szerezzenek információkat a tanulmányi kínálatról, ezért a Sapientia minden évben kiemelt hangsúlyt fektet arra, hogy oktatói és jelenlegi hallgatói bevonásával színes programkínálatot biztosítson a választás előtt álló középiskolásoknak. A nyílt napok alkalmával a diákok kérdéseket tehetnek fel a képzésekről, végigjárhatják az oktatás különböző tereit. Az idei nyílt napok ugyanúgy zajlanak minden helyszínen: először általános egyetembemutató előadásra kerül sor, amit campustúra követ, majd izgalmas szakmai programok várják az érdeklődőket, ahol mélyebben is betekintést nyerhetnek a társadalom- és humántudományok, a művészet, a műszaki és agrártudományok, valamint a természettudományok terén kínált képzésekbe, azaz egy napra egyetemistává válhatnak.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Elismerték a polgármesterek munkáját

Múlt szombaton tartott díszülésén nyolc volt polgármesternek nyújtott át emléklapokat a Nyáradmente Kistérségi Társulás.

4.

Ember és állat harmóniája

Az állattartók gyakorta vitáznak afelől, hogy szabad-e csontot adni a kutyának vagy sem. Egyesek azt és a nyers etetést tartják ideálisnak, az óvatosabban szerint a csonttal való etetés komoly veszélyekkel jár, előfordul, hogy a házi kedvencen a műtéti beavatkozás sem segíthet.

7.

Versmondó verseny farsang idején

A mezőpaniti Kádár Márton iskolában február 18-án tartották meg a versmondó verseny megyei szakaszát harmadik osztályosok számára. A versenyen a megye különböző településeiről 23 tanuló vett részt, akik tanítójukkal és szüleikkel érkeztek.

10.



OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdijas ügyfele számára:

50%-os kedvezménnyel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. február 28-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a 0265-212-304-es telefonszámot!

Aktuális

Számlafizetésért csenget a postás?

Antalfi Imola

Ha így haladunk, odajutunk, hogy postai küldemények kézbesítése helyett pénzbeszedővé, adminisztratív dolgozóvá válik a postás. Az energiakártyák kiosztása a rászorulóknak már elkezdődött, az ezen levő segéllyel fizethetők (jelenleg 700 lejig) az energiaszámlák. A fizetés a postahivatalnál, online (elektronikus applikáción keresztül) és végül a postásnál is lehetséges, aki ezután nemcsak a küldeményeket hordja ki, hanem az energiakártya, a személyi kártya és a számla beszkenelésére alkalmas leolvasót is cipeli. Ezt a három iratot ugyanis be kell vinni a rendszerbe, amely az adatfeldolgozás után bizonylatot ad ki. Persze mindez azt feltételezi, hogy az információk pontosak, vagyis a számla adatai találnak a személyin szereplővel stb. Hogy a szkennelés mennyire időigényes folyamat (főleg, ha néha lefagy a rendszer), nem tudni pontosan, mivel a PDA nevű mobil terminálok még nem jutottak el minden postahivatalba, a postások azt sem tudják, hogy néz ki a Kinából rendelt kutyü. Persze a kártyáról felhasználható 700 lej nem biztos, hogy elég a számlák kifizetésére, sőt, sokaknak bizonyára még tavaly felgyült adósságaik is vannak. Tehát kézzel is kell nyugtákat kitölteni.

A dolog olyannyira a sci-fi kategóriába tartozik, hogy a Román Posta vezére elismerte, tesztüzemben indul a program, de reméli,

(Folytatás a 3. oldalon)

FEBRUÁR


23., csütörtök

A Nap kel
7 óra 13 perckor,
lenyugszik
17 óra 59 perckor.
Az év 54. napja,
hátravan 311 nap.

IDŐJÁRÁS

Többnyire felhős

Hőmérséklet
max. 13 °C
min. 3° C



ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

**Isten éltesse!*

Ma ALFRÉD,
holnap MÁTYÁS napja.
MÁTYÁS: héber eredetű, latin közvetítéssel jutott hozzánk. Jelenléte: Jahve ajándéka.



VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. február 22.

1 EUR	4,9248
1 USD	4,6307
100 HUF	1,2825
1 g ARANY	273,0797

Koronán benépesült a bölcsőde

A 2022-2023-as tanévtől benépesült a koronai bölcsőde, ahová 45 kisgyermeket írtak be. A létszámból kiderül, szükség van erre az intézményre. Mint már írtunk róla, az egykori református elemi népiskola épülete, amelyet 2008-ban szolgáltatottak vissza az egyháznak, évekig kihasználatlanul állt, majd 2018-ban az egyház elkezdte a felújítását, ami 2021-re fejeződött be. Egy korábbi írásunkban arról számoltunk be, hogy a bölcsődét az önkormányzat működtetné, azonban egy kormányhatározat nyomán a bölcsődék átkerültek az oktatásiügyi minisztérium hatáskörébe, s a finanszírozást is biztosítják. Jelenleg hat óvónő, két gondozónő és egy asszisztens vigyáz nap mint nap a kicsikre.

Az épület alagsorába a posta költözött be. (mezey)



Fotó: Nagy Tibor

UAT's INSIDE

Nyílt napok a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen

Pénteken kezdődik és március 2-áig tart a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen újra megszervezett nyitott kapuk rendezvénysorozat, amelynek keretében bárki betekintést nyerhet az intézményben zajló munkába.

Kaáli Nagy Botond

A hat napon keresztül zajló, UAT's INSIDE című eseménysorozatot a Köteles Sámuel utca 6. szám alatt található egyetem román kara szervezi, és február 24-én, pénteken délután 5 órától veszi kezdetét az intézmény főépületének 35-ös számú termében, ahol a másodéves színészhallgatók Shakes-

peare-tematikájú mesterségvizsgájára kerül sor. Ezt 19 órától a Stúdió Színházban a másodéves színművészet mesterszakos hallgatók Fără Echivoc című előadása követi Daniela Lemnar rendezésében.

Február 25-én, szombaton 18 órakor a Levél utca 9. szám alatti Stúdió 2.0 ad otthont a harmadéves színész szakosok különböző produkcióinak, míg vasárnap, 26-án 17 órától az egyetem Köteles Sámuel utcai főépületének 31-es termében az elsőéves színészhallgatók vizsgájára kerül sor.

27-én, hétfőn 16 órától a főépület 3/III-as termében Légy kritikus & kreatív címmel, kulturális riport tematikával műhelymunka veszi kezdetét, 19 órától a 34-es teremben Iaroslava Pu-

linovici A nagy nap című művét mutatja be vizsgaelőadás keretében a harmadéves színész évfolyam.

28-án, kedden 15 órától a 8-as teremben Addams Family címmel kerül sor a harmadéves koreográfia szakosok mesterségvizsgájára. 16 órától a 3/III-as teremben a Légy kritikus & kreatív műhelymunka-sorozat keretében a fotóriporterségről lesz szó. 17 órától a 22-es teremben a másodéves rendező szakos hallgatók vizsgáit tekinthetik meg az érdeklődők.

Március 1-jén, szerdán a 3/III-as teremben a 16 órától kezdődő Légy kritikus & kreatív műhelymunka ezúttal a Tényről az információig. Az események hírré alakítása címet viseli, este 8 órától az egyetem különböző tereiben az elsőéves magiszteri rendező szakos hallgatók mesterségvizsgája következik. Szerdán a Levél utcai Stúdió 2.0 is otthont ad különböző eseményeknek: 17 órától a harmadéves színész szakosok vizsgája veszi kezdetét, 19 órától a Stúdió 2.0 színháztermében a harmadéves animáció szakosok vizsgamunkái következnek.

Március 2-án, csütörtökön 12.30 órától a főépület Jarda termében folklór- és könnyűzenei műhelymunkára várják az érdeklődőket, ez az esemény zárja a nyílt napok programsorozatát.

A nyílt napok rendezvényeire a belépés ingyenes, a programpontokat követően beszélgetésekre várják a közönséget az egyetem oktatói és diákjai.

Megyei hírek

Társasjáték-délután

Február 23-án, csütörtökön (ma) 18 órától társasjáték-délutánra kerül sor a Maros Megyei Könyvtár szervezésében, a könyvtárnak az egykori Park szállóban lévő periodika-részlegén. A szervezők minden érdeklődőt várnak.

Kiállítás alkotótábori munkákból

A Maros Megyei Képzőművészek Egyesülete az elmúlt évben négy képzőművészeti alkotótábor szervezett: a Szent Lukács alkotótábor Marosszentgyörgyön, az Etnoart alkotótábor Mezőmadarason, továbbá szeptemberben Marosvásárhelyen és októberben Szovátán egy-egy tábor. Partnereik voltak a Maros Megyei Tanács, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal, a marosszentgyörgyi katolikus egyházközség és a marosvásárhelyi egyetemisták művelődési központja. A táborok anyagából február 25-én, szombaton délelőtt 11 órakor nyílik kiállítás a marosvásárhelyi Unirea galériában. A tárlat március 10-ig látogatható.

Sztárban sztár leszek! – meghallgatás Marosvásárhelyen

Február 24-én, pénteken 15.30-tól 17.30-ig meghallgatást tart a marosvásárhelyi Jazz Clubban a Sztárban sztár leszek! magyarországi tehetségkutató verseny csapata. A meghallgatás vendége lesz Kaly Roland, az előző évad döntős versenyzője. A jelentkezők vigyenek magukkal zenéi alapot valamilyen adathordozón, és lehetőség szerint kellékekkel is készülhetnek, illetve beöltözhetnek az utánzandó énekesnek.

Románia hangja – regionális válogató

Regionális válogatót tartanak a Románia hangja (Vocea României) tehetségkutató versenyt szervezők. A Maros megyei érdeklődőket a kolozsvári Golden Tulip szálloda nagytermében hallgatják meg március 19-én. Feliratkozni a vocearomaniei.protv.ro honlapon lehet, bővebb tájékoztatás a 0751-118-482-es telefonszámon.

Esküvői kiállítás

A hétfőn, február 25-26-án esküvői kiállításnak ad otthont a marosvásárhelyi Kultúrpalota. A nagy nap összes kellékét felvonultató esemény szombaton és vasárnap 10-19 óra között látogatható.

Nők raboltak ki egy idős férfit

A marosvásárhelyi rendőrök azonosítottak két 44 éves, Kolozs megyei, Zsuk községből származó és egy 48 éves mezőbándi nőt, akik ellen minősített rablás alapos gyanúja miatt indult büntető eljárás. A gyanú szerint az asszonyok január 26-án bántalmazták és kirabolták egy 79 éves férfit az illető lakásán. Az elkövetők a mobiltelefonjától és aranyláncától fosztották meg áldozatukat. Az asszonyokat 24 órára őrizetbe vették, ügyükben a kivizsgálás folytatódik.

Hír szerkesztő: Nagy Székely Ildikó



RENDEZVÉNYEK

A brémai muzikusok az Arielben

Február 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor A brémai muzikusok című mesejátékra várják a gyermekeket a marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínházba. A 4 éves kortól ajánlott előadást Vidovszky György rendezte.

Életinterjú Biluska Annamáriával

A Tompa Miklós Társulat népszerű művésznőjével készült életinterjú nyilvános bemutatójára kerül sor március 3-án, pénteken 17 órától a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Kistermében. A Prospero könyvek sorozat újdonságaként megjelent, Nekem a színház a családom című kötet szerzője Nagy Miklós Kund. A premieren közreműködik a kiadvány szerkesztője, Demény Péter író és Szikszai Attila, az Ábel Kiadó munkatársa.

Bemutató a Spectrum Színházban

Március 4-én, szombaton este 7 órától a Spectrum Színház Tatár Rózsa kortárs író Ady és Adél – „Lázálmok az életünkéből” című monodramáját mutatja be. A darab 2020-ban elnyerte a Cédus Művészeti Alapítvány díját. A dráma a magányos és boldogtalan Léda hatványdala. Az egykor bálványozott nő, a végzet asszonya a halálos ágyán megidézi a halott költőt, és újraeli viharos szerelmük boldog és fájó pillanatait. Léda szerepében a marosvásárhelyi színházi élet nagyasszonya, Farkas Ibolya Poór Lily-díjas színművésznő látható. A darabot Török Viola rendezte. További előadások: március 5-én, vasárnap délután 5 órakor, 7-én, kedden, 11-én, szombaton és 21-én, kedden este 7 órakor, valamint 26-án, vasárnap délután 5 órakor. Jegyek elővételben a Spectrum Színházban vásárolhatók. Helyfoglalás: tel. 0744-301-875.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.



ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Bukarest elrendelte a romániai orosz kulturális intézet működésének felfüggesztését

Elrendelték a hatóságok a Romániai Orosz Kulturális és Tudományos Központ (CRCSR) működésének felfüggesztését, mert megítélésük szerint az Ukrajna ellen indított háború óta az intézmény nem a román–orosz kulturális kapcsolatok erősítését szolgálja, hanem a félretájékoztatás eszközévé vált.

A diplomácia vezetője, Bogdan Aurescu utasítására kedden bekérték Oroszország bukaresti nagykövét a külügyminisztériumba, ahol egy államtitkár közölte vele a román hatóságok döntését.

A nagykövetet emlékeztették azokra az esetekre, amikor a CRCSR „a valóságot és történelmi igazságot eltorzító” rendezvényeket szervezett a román közönség számára. A külügyi közlemény szerint ezek a „kisiklások” felerősödtek, és rendkívül súlyos méreteket öltöttek, amióta Oroszország háborús agressziót indított Ukrajna ellen, a kulturális intézet pedig az orosz félretájékoztatás és propaganda eszközévé vált, és a háborús bűnök felmentésén ügyködik.

A külügyminisztérium államtitkára közölte a nagykövettel: Románia elítéli az orosz fél „hibrid támadásait, részgazságon és a valóság manipulálásán alapuló félretájéko-

ztatásait”, és felszólította, hogy szüntesse be ezt a gyakorlatot.

Az orosz kulturális intézetnek augusztus 20-ig adtak haladékot arra, hogy elvégezze a működés szüneteltetésével kapcsolatos adminisztratív teendőket.

A CRCSR-t 2015. május 15-én avatták fel. Románia és Oroszország kormánya 2013. május 9-én, Moszkvában írt alá egyezményt arról, hogy kulturális külképviseleteket nyitnak egymás fővárosában.

Az amúgy is hűvös orosz–román kapcsolatok már az Ukrajna körüli háborús készülődés idején fagyossá váltak. Románia – Csehország, Szlovákia és balti államok után – 2021 áprilisában kiutasított egy orosz diplomatát, nem sokkal azután, hogy Aurescu nyilvános polémiába keveredett Valerij Kuzmin orosz nagykövettel az ukrán határ mentén végrehajtott orosz csapatösszevonással kapcsolatban.

Tavaly áprilisban – nyugati szövetségeseihez hasonlóan – Románia további tíz orosz diplomatát utasított ki az országból, tiltakozásképpen a Kijev melletti Bucsbán és más ukrán településeken elküldött vérengzések miatt.

Moszkva mindkét alkalommal román diplomaták kiutasításával válaszolt Bukarest lépésére. (MTI)

A moldovai elnök Lengyelország támogatását várja az országát érintő válságok megoldásához

Maia Sandu Lengyelország politikai és érdemi támogatását várja az országát érintő válságok megoldásához – közölte a szerdán Varsóban megtartott lengyel–moldovai államfői találkozó után Marcin Przydacz államtitkár, a lengyel elnöki hivatal külügyi irodájának főnöke.

Andrzej Duda lengyel és Maia Sandu moldovai elnök Moldova biztonsági, gazdasági, társadalmi, politikai és energiaügyi helyzetét, valamint uniós integrációjának kérdéskörét vitatták meg – számolt be Przydacz újságíróknak.

Megjegyezte: Moldova, amely nem tagja a NATO-nak és az Európai Uniónak, „különbéle külső nyomásoknak van kitéve”. Ebben az összefüggésben az államtitkár a szeparatista „Dnyeszteren túli területet” említette, amely – mint mondta – az orosz fegyveres erők állomásozása miatt is Moldova „belpolitikai helyzetét destabilizáló tényező”.

Utalva a Varsó által Chişinăunak nyújtott gazdasági támogatásra, Przydacz leszögezte: Lengyelország stabilizáló szerepet tölt be a térségben. Az, hogy Maia Sandu elnök „ma azzal a várakozással érkezik Lengyelországba, hogy politikai és érdemi támogatást kap a válságok megoldásához, egyértelműen bizonyítja ezt a tézist” – fogalmazott.

Sandu munkalátogatáson van Lengyelországban. Jelen volt az amerikai elnök keddi, a varsói királyi vár kertjében a lengyelekhez intézett beszédén, amely során Joe Biden külön köszöntötte őt, majd rövid kétoldalú megbeszélést folytatott vele. A találkozó után a Fehér Ház közölte: Biden megerősítette Washington „erőteljes támogatását Moldova szuverenitása és területi egysége számára”.

Szerdán Sandu megfigyelőként részt vett a közép- és kelet-európai NATO-tagállamokat tömörítő, Bukaresti Kilencek (B9) nevű csoport varsói csúcstalálkozóján. (MTI)

Megszavazta Moszkva részességének felfüggesztését az Új START megállapodásban az orosz parlament alsóháza

Egyhangúlag megszavazta Oroszország részességének felfüggesztését a hadászati támadóegyverek csökkentéséről megkötött orosz–amerikai Új START megállapodásban szerdán az orosz parlament alsóháza.

Az erről rendelkező törvénytervezetet Vlagyimir Putyin orosz elnök terjesztette a ház elé, aki kedden jelentette be a részvétel felfüggesztésének szándékát. Az orosz részesség helyreállításáról az államfő dönthet majd.

Putyin közölte, hogy Moszkva nem lép ki a megállapodásból, de a tárgyalásokhoz való visszatérés előtt értelmeznie kell, hogy a fegyverzetkorlátozás miként veszi majd figyelembe az Egyesült Államoké mellett az ugyancsak NATO-tag Nagy-Britannia és Franciaország nukleáris arzenálját.

Szergej Rjabkov orosz külügyminiszter-helyettes újságíróknak mondta el szerdán, hogy Oroszország tartani fogja magát az Új START megállapodásnak a stratégiai hordozóeszközökre vonatkozó mennyiségi korlátozásaihoz. Mint mondta, Moszkva szerint ez a jelenlegi szakaszban elégséges a hadászati stabilitás fenntartásához.

Közölte, hogy Moszkva ugyancsak tartani fogja magát ahhoz az 1988-ban megkötött szovjet–amerikai megállapodáshoz, amelynek alapján a felek kölcsönös értesítik egymást a ballisztikus rakéták indításáról.

Elmondta, hogy Moszkva a részességének felfüggesztésével kapcsolatban továbbra sem kíván változtatni katonai doktrínáján, és elkötelezettje marad annak az elvnek, hogy a nukleáris háború megengedhetetlen.

A diplomata ugyanakkor bejelentette, hogy az Új START keretében folytatott információcserét és ellenőrzést felfüggesztették. Hozzátette, hogy Oroszország a nemzeti ellenőrzési eszközeivel ezt követően is képes figyelemmel kísérni az amerikai nukleáris potenciált.

Rjabkov szerint az megállapodás jövője teljes egészében az Egyesült Államoktól függ, és lehetségesnek nevezte a korábbi formában való újjáélesztését. Arra figyelmeztetett, hogy Moszkva képes ellensúlyozni Washington lépéseit.

Rámutatott, hogy a francia és a brit nukleáris potenciál a hadászati fegyverzetek szférájában elválaszthatatlan az amerikaiétól, és Oroszország egy „egyesített ököl” részeként tekint rá. Kérdésre válaszolva Rjabkov nem zárta ki annak lehetőségét, hogy az orosz részesség felfüggesztése nyomán az Egyesült Államok kilép az Új START-megállapodásból. Mint mondta, Washington magatartása nem hangolja derűlátásra.

Dmitrij Medvegyev, az orosz biztonsági tanács elnökhelyettese szerdai Telegram-bejegyzésében azt írta, hogy Oroszországnak jogában áll bármilyen fegyverrel megvédenie magát, ha az Egyesült Államok a vereségét akarja. Idézte Putyint, aki a kedden elmondott üzenetében azt hangoztatta, hogy „Oroszországot lehetetlen a harctéren legyőzni”.

Medvegyev szerint Oroszország éppen ezért függesztette fel részességét az Új START megállapodásban. Mint írta, ez egy „rég megérett döntés volt”, amelynek lökést adott a Moszkva ellen az Egyesült Államok és a többi NATO-ország által „meghirdetett háború”. Hangot adott álláspontjának, hogy a brit és a francia nukleáris arzenált „rég ideje számításba venni” a megállapodásokban.

Reagált Joe Biden amerikai elnök varsói kijelentésére, miszerint az inváziókat véget vetne, ha Oroszország leállítaná, Ukrajnának pedig vége lenne, ha felhagyna a védekezéssel. A volt orosz elnök és kormányfő szerint Oroszországot „részekre szaggatják”, ha nem győzelemmel zárja le a „különleges hadműveletet”. Hozzátette, hogy a háború akkor ér véget, ha az Egyesült Államok leállítja az Ukrajnába irányuló fegyverszállításait.

Bidennek azzal az állításával kapcsolatban, hogy a Nyugat nem készül háborúra Oroszország ellen, felvetette a kérdést, hogy vajon miért kellene az oroszoknak egy olyan ország vezetőjének hinniük, amely a legtöbb háborút robbantotta ki a 20. és a 21. században, és egy olyan személynek, aki „az összes, gyengülő intellektuális képességét arra irányítja, hogy Oroszország stratégiai vereséget szenvedjen”.

Biden varsói beszédét Rjabkov egy újabb sikertelen nyomásgyakorlási kísérletnek nevezte. (MTI)

Ország – világ

Az élelmiszerárak csökkenésére számítanak

Az élelmiszerárak stabilizálódására, egyes termékek árának csökkenésére számít a következő időszakban a mezőgazdasági miniszter. Petre Daea elmondta, hogy az utóbbi hetekben már nem drágult az olaj és a kenyér sem, és az árak várhatóan mérséklődni fog. Szerinte a piacokon gazdag lesz majd a kínálat a tavaszi zöldségekből, amelyek olcsóbbak lesznek a múlt évhez képest. „Folyamatosan szemmel tartom az árakat, biztosan csökkenni fognak. Én a piaci árusoktól vásárolok. Legutóbb 1000 lejt fizettem a piacon vásárolt mézért, sajttért, kolbászért. A román termékek kivételesek, és arra biztatom önmagunkat, hogy menjenek el a piacra, és ott vásároljanak” – jelentette ki a miniszter. (Agerpres)

Újabb földrengés volt szerdán

A Richter-skála szerinti 4,1-es erősségű földrengés történt szerda reggel 8 óra 25 perckor Olténiában, Gorj megyében – közölte az Országos Földfizikai Intézet (INCDFP). A földmozgás 15 km-es mélységben következett be, az epicentruma Nagyszebentől 104, Craiovától 108, Piteşti-től 140, Temesvártól 163, Kolozsvártól 180, Aradtól 181 kilométerre volt. A földfizikai intézet kedd este közölte, hogy a február 13-i földrengés óta 810 szeizmikus eseményt észleltek Gorj megyében. Ezek gyakorisága és erőssége csökkent az utóbbi napokban. Gorj megyében február 13-án a Richter-skála szerinti 5,2-es erősségű földrengést jegyeztek. Ezt másnap egy 5,7-es erősségű rengés követte. Gorj megyét mérsékelt szeizmikus aktivitású térségként tartják számon. (Agerpres)

Vízummentesség – de nem rögtön

Jogos Romániának az az igénye, hogy kerüljön be a Visa Waiver programba, nincs azonban garancia arra, hogy ezt a lépést „már holnap” meg lehet tenni – jelentette ki kedd este Bukarestben Dick Durbin szenátor. Az amerikai demokrata párti politikus Jeanne Shaheen szenátortársával együtt korábban meglátogatta a Konstanca megyei Mihail Kogălniceanu katonai támaszpontot, és tárgyalt Nicolae Ciucă kormányfővel is. A miniszterelnökkel tartott találkozó után Dick Durbin a sajtónak elmondta, jelenleg a romániai vízumkérelmek mintegy 10 százalékát elutasítja az Egyesült Államok, de az amerikai törvények szerint Románia csak akkor csatlakozhat a Visa Waiver vízummentességi programhoz, ha az elutasított kérelmek aránya 3 százalék alá csökken. A szenátor kifejtette, az Egyesült Államok bukaresti nagykövétével és Nicolae Ciucă kormányfővel is tárgyalt arról, hogy miként lehetne csökkenteni elutasított vízumkérelmek arányát. (Agerpres)

Számlafizetésért csenget a postás?

(Folytatás az 1. oldalról)

eredményes lesz. Vagyis a „kísérlet” célja, hogy sikerül-e a postásoknak megtanítani a PDA nevű mobil terminál használatát, van-e elég postai alkalmazott, aki kimenjen „terepre”, hogy az energiaszolgáltatók ügyfelei kifizessék a számláikat. Sikerül-e a „rászorulóknak”, akik „természetesen” rendelkeznek számítógéppel, okostelefonnal, online, egy alkalmazás letöltését követően fizetniük? Hogyan képzelték el a call centerek működtetését, amelyeket hívva a polgár kérheti, hogy küldjék haza hozzá a postást, mert számlát akar fizetni. Hogy éppen melyik hívásközpontokba fut be a hívás, nem lehet kiszámítani, de nem valószínű, hogy a moldvai központban dolgozó ügyeletes tud majd segíteni abban, hogy egy Maros megyei kis faluba házhoz küldje a postást. Már ha egyáltalán megérti, ha például magyarul kér segítséget a telefonáló.

Azt is figyelembe kell venni, hogy a rászorulók (kis jövedelműek) főként vidéken élnek, a falvak közti távolságok pedig egy községen belül nagyok is lehetnek, a kisebb, elszigetelt falvakba jó, ha heti egyszer eljut a postás. Kétségtelen, hogy a kasszássá változtatott helyi lapkihordók az eddiginél sűrűbben fogják/tudják járni a vidéket. Amúgy postásokból elég nagy a hiány. Nem csoda: minimálbéren vannak, cipelniük bőven van mit, a felelősség nagy. Demotiváltak. Háborognak.

Aztán még egy kérdés: mennyi az a pénz amiért a Román Posta felvállalt, (mert gondolom, nem ingyen csinálja, szívességből), hogy a magán energiaszolgáltatóknak bevételre a pénzt úgy, hogy logisztikai szempontból felkészületlen, a tájékoztatás meg akárcsak a hegy alatti abrakolás...

Nyílt napok a Sapientián

(Folytatás az 1. oldalról)

Az érdeklődők egyénileg vagy csoportosan is csatlakozhatnak a nyílt napok során szervezett programokhoz, a részvétel ingyenes, azonban előzetes regisztrációhoz kötött, ugyanis a helyek száma korlátozott. Az egyetem www.sapientia.ro honlapján levő linkeken minél hamarabb érdemes bejelentkezni. Ugyanitt megtalálható a nyílt napokkal kapcsolatos összes információ.

A nyílt napokat megelőzően november közepén „házhoz ment” az egyetem, azaz képviselői az ország magyar középiskolaiba látogattak el, és ismertették a diákokkal a képzés kínálatát, valamint a sapientias hallgatói étellel kapcsolatos tudnivalókat. A tájékoztató körúton több mint 3500 erdélyi magyar középiskolához jutottak el a Sapientia EMTE önkéntes hallgatói, akik az egyes szakok bemutatása mellett személyes történeteket, saját tapasztalataikat is megosztották fiatalabb társaikkal, beszámoltak az elhelyezkedési lehetőségekről, hogy segítsenek nekik a pályaválasztásban.

Az informatika szak a legnépszerűbb

Érdeklődésünkre, hogy az utóbbi évek tapasztalata alapján melyek a legnépszerűbb szakok, illetve amelyek nem túl vonzóak a diákok körében, dr. Domokos József egyetemi docens, a Sapientia Marosvásárhelyi Karának dékánja elmondta, az informatika szak a legnépszerűbb, de a számítástechnikán is mindig túljelentkezés van, ugyanis az IT-cégek részéről óriási a kereslet ilyen szakemberek iránt. Az egyetem marosvásárhelyi kara mintegy 160 céggel áll szerződéses viszonyban, amelyeknél szakmai gyakorlati lehetőséget biztosítanak a diákok számára. A humán szakokon tanuló diákok – például a kommunikáció és közkapcsolatok szakos hallgatók – közül sokan informatikai cégekben végzik a szakmai gyakorlatot, például a humán erőforrás-osztályon, vagy a cég honlapjának a kezelésébe vonják be őket, és utólag sokan el is helyezkednek ezeknél a munkaadóknál. A fordító és tolmács szakon tanuló fiatalok fordítói irodákban végzik a szakmai gyakorlatot, a közegészségügyi szolgáltatások és szakpolitikák képzés hall-

gatói pedig elsősorban önkormányzatoknál, például a megyei tanácsnál, polgármesteri hivataloknál vagy a megyei kábítószer elleni központban.

A dékán rámutatott, a tandíjmentes helyeik szinte minden szakon százszázalékosan betelnek, mi több, az informatika, számítástechnika szakok esetében a tandíj-hozzájárulásos helyeket is azonnal elfoglalják. A közegészségügyi szolgáltatások, az infokommunikációs hálózatok, valamint a kertészmérnöki szakoknál fordul elő gyakrabban, hogy nem talál gazdára az összes tandíjas hely, a tandíjmenteseket azonban ott is elfoglalják. A marosvásárhelyi kar kihelyezett tagozataként működő sepsiszentgyörgyi karon két szak működik, az agrármérnöki, illetve az erdőmérnöki. A 25-25 tandíjmentes hely ott is mindig betelik, azonban nagy a lemorzsolódás, másod-harmadéven általában már csökken a létszám. Dr. Domokos József szerint ez a jelenség általában jellemző a négyéves mérnöki képzéseknél, a marosvásárhelyi karon például a számítástechnika, automatizálás, gépészmérnöki szakon is elég nagy a lemorzsolódás, ugyanis erős matematika- és fizika-oktatás zajlik, és sokan nem bíróznak meg vele. Nagyvonalakban mintegy hatvan százaléka végez azoknak, akik elkezdtek. Vannak olyan diákok is, akik első év végén szakirányt váltanak, nagy a vándorlás például a mérnöki szakokról az informatikára – emelte ki a dékán. Mint mondta, a kommunikáció és közkapcsolatok szakon mindig betelnek a tandíjas helyek is, a népszerűség tekintetében ez szinte vetekedik az informatikával, gyakran kétszeres a túljelentkezés. A humán szakok esetében mintegy húszszázalékos a lemorzsolódás, ami természetesen számít – tette hozzá a marosvásárhelyi kar dékánja.

Szinte százszázalékban a szakmájukban helyezkednek el a műszaki végzettséggel rendelkezők

Érdeklődésünkre, hogy az előző évek tapasztalata alapján az egyes szakok végzettjeinek milyen arányban sikerült elhelyezkedniük a szakmájukban, dr. Domokos József elmondta, az alumni rendszeren keresztül nyomon követték a diákjaik elhe-



Fotó: Nagy Tibor (archív)

lyezkedését, és az eddigi tapasztalat az, hogy a műszaki, azaz informatika, automatizálás, számítástechnika szakok végzettjei szinte százszázalékban a szakmájukban állnak állást. A mérnöki képzésben résztvevők közül legtöbben már a tanulmányaik során munkába állnak, van harmadéves diákjuk, aki már a szakmájukban dolgozik. – Ez a szakmai gyakorlatok egyik hozadéka, hiszen a cégek megismerik a diákokat, és alkalmaznak is azokat, akiknek a teljesítményével meg vannak elégedve.

A humán szakok esetében, például a kommunikációt végzettek mintegy nyolcvan százaléka a szakmájukban talál állást, a fordító-tolmács szakos diákok általában fordítóirodákban helyezkednek el, de akadnak, akik saját vállalkozást indítottak, fordítóirodát vagy nyelviskolát. A közegészségügyi szolgáltatások és szakpolitikák szakunk van kissé mostoha helyzetben, ugyanis ez valójában egy nagyon új szakma, egy éve jelent meg csak a romániai munkakörök jegyzékében. Ezek a hallgatók elsősorban a megyei közegészségügyi igazgatóságoknál, magánklinikákon a menedzsment részlegén tudnak elhelyezkedni, hiszen adminisztrációs és egészségügyi ismeretekkel egyaránt rendelkeznek. Az eddigi végzettek valamivel több

mint felének sikerült a szakmájukban állást találni – közölte a dékán, aki szerint a tapasztalatok arra utalnak, hogy a diákjaik nyolcvan százaléka itthon, Erdélyben helyezkedik el végzés után.

Kutatócsarnok épül

Mint megtudtuk, Marosvásárhelyen nagyszabású fejlesztés körvonalazódik, a Sapientia Alapítvány magyar állami támogatással kutatócsarnokot épít, ami a gyakorlati képzési lehetőségeket gazdagítja. Dr. Domokos Józseftől megtudtuk, hogy készen van az épület terve, és folyamatban van az építkezési engedély megszerzése, így remélhetőleg még az idén nekifoghatnak az építkezésnek. Mint mondta, régóta tervben van Marosvásárhelyen az építőmérnöki szak indítása, ellenben a szak engedélyeztetése során fel kell mutatni bizonyos szaklaborok meglétét, amelyeket a főépületben nem lehet kialakítani, ugyanis a vasbeton szerkezetekkel való gyakorlati tevékenységekhez nagy méretű gépek szükségesek, ezek pedig nagy zajjal járnak. A koronkai campusban, a bentlakás szomszédságába tervezett új épületben egyrészt az építőmérnöki szak különleges laboratóriumi, valamint más kutatólaboratóriumok kapnak helyet.

Elismerték a polgármesterek munkáját

Múlt szombaton tartott díszülésén nyolc volt polgármesternek nyújtott át emléklapokat a Nyárádmente Kistérségi Társulás.

Gligor Róbert László

Dászkel László elnök javasolta, évente szervezzen találkozókat a volt és tisztségben levő polgármesterei számára a kistérségi társulás. A tizenhárom önkormányzat által alkotott kistérségnek 32 választott polgármestere van 1990 óta, ebből 12 jelenleg is tisztségben van, a többi 19-ből ketten (a nyárádszeredai Ince Barna és a nyárádremetesi Gál Lajos) „igazoltnak” hiányzanak. Rájuk egyperces néma főhajrással emlékeztek. A volt polgármesterek közül eddig csupán öten kaptak elismerést (a csíkfalvi Kilyén Domokos, a backamadaras Csiki József, a nyárádszeredai Dászkel László, a nyárádmagyarósi Kacsó Antal és a nyárádkarácsoni Ferenczi György), pedig a többiek is részesei voltak a kistérség településeinek fejlesztése, felvirágoztatása érdekében végzett munkájának. A 2004 óta zajló közös kistérségi munka része volt a közös hulladékgazdálkodás beindítása, mezőgazdasági kiállítások, versenyek szervezése, kistérségi stratégiák kidolgozása, a Nyárad szabályozása, a bekecsi kápolna felépítése, az autópálya ügyének rendezése, turisztikai beruházások, a Natura 2000 gondnokság, a nyárádmenti rohammentő szolgálat létrehozása, a Bekecs néptánuszínház támogatása, kistérségi lap működtetése, a népi építészet felmérése és a sor még hosszú. Ezért a jelenlegi tizenhárom önkormányzati vezető nevében további nyolc volt elöljárónak nyújtották át az emléklapokat, amelyen Kölcsey szavai emlékeztetnek, hogy „Hazát és emberiséget csak jelesek boldogíthatnak”.

Birtók György 1990–1996, majd 2000–2004 között vezette Nyárádremetét, a föld- és erdő-visszaszolgáltatások legnehezebb időszakában. Közben egy mandátumot (1996–2000) Szász Benedek töltött a község élén. Orbán Sándor 1992–2012 között irányította polgármesterként Székelyhodos községet, azóta alpolgármester. Az ő mandátuma idején a föld- és erdő-visszaszolgáltatások mellett megvalósult a földgáz és az ivóvíz bevezetése. Kacsó Vencel 1996–2000 között vezette Nyárádmagyarósi, az ő idejében már megjelentek a pályázatok, a községben hidakat építettek, középületek újultak meg. Majláth Károly 2004–2004 között Nyárádmagyarósi, 2004–2012 között Székelybereg polgármes-

tere, 2012–2016 között alpolgármestere volt. Az ő irányítása alatt vált le Székelybereg hat másik településsel Nyárádmagyarósról, és alakított önálló községet. Az ő nevéhez fűződik Arpád fejedelem mellszobrának felállítása is a községközpontban.

A birtokviszonyok tisztázását és a visszaszolgáltatást Turbák Zoltán fejezte be Backamadaras községben, de a 2008–2016 közötti mandátuma alatt sikerült leaszfaltoztatni a Madarast és Szentgericét összekötő községi utat, ravatalozókat építettek, sportbázis épült. Veress Gáspár 1992–1996 között volt Ákosfalva alpolgármestere, majd 1996–2000 között polgármestere. A lakosság hétköznapi problémáinak megoldása mellett Ákosfalva központjában emlékművet állíttatott

a falu fennállásának 500. évfordulójára, ami azóta is a megemlékezés helye. Virág István 1992–2000 között vezette Dózsa György községet, a legfontosabbnak azt tartja, hogy a földtörvények életbe léptetése, a birtokok igazságos visszaszolgáltatása megvalósulhatott. Az akkor szerzett tapasztalatát azóta is a község szolgálatába állítja.

Az ünnepi pillanatokban köszöntötték Kacsó Antal volt nyárádmagyarósi (2012–2020) és Nagy Márton volt jeddi (1990–2004), majd a leválástól koronkai (2004–2012) polgármestert is, valamint megköszönték a kistérségi munkatársak tevékenységét, akik mintegy négy milliárd euró szakosított kiegészítést és beruházást vezettek az elmúlt években, illetve további fél milliárd eurót tudtak behozni a kistérségbe.



Ezután minden évben találkoznak a vidék volt és tisztségben levő vezetői

Fotó: Gligor Róbert László

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Orvoslás a magyar irodalomban (8.)

Jókai Mór orvos hősei

Jókai Mór két korai remekművében, az *Egy magyar nábobban* (1854) és *parjában*, a Kárpáthy Zoltánban (1854) is találkozunk néhány orvos hőssel, akik azonban nem sokat segítenek betegeiken. Orvos van jelen (az első említett regényben) Kárpáthy Zoltán születésénél, akinek nemcsak az örömhírt, hanem az ifjú kismama halálának fenyegető közlegését is a boldog apa tudtára kell adnia.

Kiss Zsuzsánna

Öröm és fájdalom egyszerre zúduló súlyára nincs gyógyszer. Hiszen Mayer Fanny családi háttéréről és hajdani kitettségről az állandó testi-lelki-erkölcsi fenyegetettségnek az orvos nem tehet. Mint ahogy nem az orvos tehet fiatalasszony-életének érzelmi kríziséről, korai hervadásáról sem. Hasonlóképpen, egyetlen orvos sem képes meggyógyítani Kócserépy Vilma (a második említett regényben), a gátlástalanul feltörekvő, dűsgazdagdá lett tanácsos úrnak, Keocserépynek (a tanácsos úr így szerette írni a nevét, Jókai pedig remekel a beszélő nevekkkel is) rideg szeretetlenségben nevelt leányát. Mint ahogy egyetlen orvos sem használ az *Egy magyar nábob* „óta” már kivénhedt, „ütött-kopott”, nagyothalló és vérbajos Kárpáthy Abellinónak. A megöregedett, de meg nem bölcsült (az élet lehetséges értelmét meg nem találó?), léha és haszontalan életű unokaöcsé saját nagybátyja ellen indított perét Maszlaczkzy ügyvéd húzza-halasztja tizenkét éve, megromlott egészségét pedig Mauz doktor kezeli sikertelenül. Az egyik „pénzért hazudó, pört vesztő, szemfényvesztő zugprókátor”, a másik „mérgekverő, mirigyfőző borbélylegény”. E két, öt nyüzögő gazember elől Abellino végül Graefenbergbe menekül Priessnitz mesterhez, hidegvíz-kúrára.

A magyar Lady Macbeth

A reformkort idéző regényekben ugyanakkor találunk egy mindkét cselekményen végighúzó finom, jobbító-gyógyító varázsszálat. *A fel-emelkedés, a jóvátevel és az újjászülés* motívumai kísérik mind a züllött gondatlanságból ocsúdó, idősen felelős családfővé érő Kárpáthy János, mind a nagyvilági tétlen életmódot cselekvő, életigenlő hazafiságra felcserélő Szentirmay Rudolf történetét. A *Kárpáthy Zoltánban* már a „felütés” ünnepe és győzelmet sugall: a pesti Nemzeti Színház 1837. augusztus 22-i megnyitójáról szól. Ezt ugyanakkor pár fejezettel később az 1838-as tavaszi árvíz borzasztó, ám roppant izgalmas és hiteles bemutatása követi. A jó és rossz ütközeteit Jókai úgy jeleníti meg, hogy a gonoszság (következményes) kísérőelemei általában betegség és halál, és ezzel szemben bontakozik ki az egyének és közösségek küzdelme, amely olykor gyógyulást, megújulást, új életet is eredményez.

A betegséget sokszor a legártatlanabb szereplőknek kell elviselniük. A fiatal Kócserépy Vilma anyja ridegségén túl apjának Kárpáthy Zoltán ellen indított perébe, a Kárpáthy-kastély elfoglalásába és az általa reménytelenül szeretett Zoltánt fenyegető veszedelmekbe betegedik bele. És amikor már semmi

nem segíthet a halálba sorvadó leányon, akkor a kökeményen feltörekvő édesapa ráébred saját elmulasztott igazi felelősségére, a helyrehozhatatlan családi bajra. Egy pillanat alatt lemond a Kárpáthy-vagyronról. Döntését Vilma orvosával közli először, hiszen ezzel lánya életét szeretné megmenteni. Szándékával azonban elkésik... Kócseréphyne, mint egy magyar Lady Macbeth, az el nem hallgatható lelkiismeret vádjaitól és szívtelen, számító életétől, egyetlen lánya halálba sorvadásától megtébolyodik. Izzó drámai jelenet az, amelyben Kócseréphy közölni készül feleségével abbéli elhatározását, hogy mindent visszaad Zoltánnak, hátha Vilma ettől meggyógyul. Eveline rögeszméjébe mélyedve fel sem fogja, amit férje mond. Megszállottan csak ismételteti magában, hogy „mindenki két különböző embert foglal magában, a szív és az ész emberét.”

– Irgalmas isten – suttagó a férj, megfogva az orvos kezét, midőn lassan eltávoztak a szobából –, ez a nő még meg talál tébolyodni!

– Talán már nem – mondá az orvos.

Az árvízi hajós

A *Kárpáthy Zoltán* tizedik fejezete az 1838-as pesti árvíz plasztikus és drámai krónikája. Jókai a megsemmisítő pusztulással, a természet elemi erejével és az emberi kicsinyességgel szembeállít bátorság, kitartás, önzetlenség és hősiesség „mérközését” jeleníti meg. A tizenegyedik fejezetben, az árvízi hajós, Wesselényi felidézése után Nagycenk grófját, a betegen fekvő Széchenyit láthatjuk, amint a pusztulás hírére egy pillanat alatt meggyógyul, hogy a hazát a kétségbeesésből feltámassza:

„Es íme! A rémséges hírre, melytől megbetegült az egész ország, ez az egy beteg férfi meggyógyulva kelt föl ágyából. Ily hír vétele után neki nem volt szabad betegen fekdülni többé! Nem! Ha halva lett volna, még a sírban sem leendett szabad fekdünie; feltámadt volna onnan, hogy a teremtő jelszót eldörögje: »Pest nem veszett el, Pest felviruland új jóléttel, új örömmel!«

Es a jelszó visszahangzott minden szívben, a csüggedést, a bánatot áldozat és tetterő követte; milliók gyűltek össze a nagyok és kicsinyek áldozataiból, hogy ha elvesztett, ami kedves volt, támadjon helyette még kedvesebb, és az ékes, ifjú város lett még szebb és gazdagabb, mint volt egykor; népe újra megsaporodott, jólét és áldás takarta el a nyomor és veszteség emlékeit, miként földből emelkedő paloták sorai eltakarták a siralmas romhalmokat, s meglátszott a boldog földön isten jobb keze.

Oly csodás feltámadása nem volt még földi halottak soha, minő Magyarhon fővárosáé. [...]

Aki önmagát újratemeteni képes, az halhatatlan.”

Sarkantyús doktor a kolerajárványban

A *Szomorú napokban* (1856) Jókai az 1831-es kolerajárványnak állít emléket. Ez a Galiciából érkezett, rengeteg áldozatot szedő kolerajárvány oltotta ki Kazinczy Ferenc életét, a fertőzéssel szembeni (hatástalan) védekezés megbízottja („kolerabiztos”) a fiatal Kossuth Lajos volt, és a járvány miatt kitörő zavar-



Forrás: Wikipédia

gások elfojtását az osztrák kormány Eötvös Ignácra, az író Eötvös József apjára bízta. Még egy irodalmi vonatkozását említjük meg ennek a hírhedt járványnak: a kolerajárványban való részvétel hamis vádjával tiltották el az orvosi egyetemről azt a Vajda Pétert, aki az 1830-as évek végétől a magyar Shakespeare-honosításban vállalt döntő szerepet. Vajda Péter jobbágysorból származott, de európai műveltségre tett szert, több nyelven beszélt, verseket és prózát is írt. A szarvasi evangélikus gimnázium filozófiatanára volt, Novalist és Defoe-t is fordított. S mialatt etika tankönyvéért csúnyán perbe fogták, miközben észlelte magán az akkoriban gyógyíthatatlan tüdőbetegség tüneteit, Egressy Gábor felhívására már az angol eredetiből és drámai jambusokban gyors egymásutánban lefordította a *Lear királyt*, a *Hamletet*, az *Othelót* és a *III. Richárdot*.

A *Szomorú napokban* Jókai azt beszéli el, hogy a Felvidéken a járvány elleni védekezésül bizmutport szórtak a kutakba, mire a parasztok azt hitték, hogy a kirendelt hatóságok megmérgezik a kútjaikat. Jókai már-már tényirodalomnak nevezhető művében Sarkantyús doktor egymaga áll a járvány okozta győzhetetlen gondok küzdőterén. Ő magyarázza el a méltatlankodó embereknek, hogy mi is történt, majd lenyel egy marék bizmutport, hogy lássák, nem hal meg tőle. Ugyanakkor iszonyattal gondol a járvány lehetséges lefolyására, a sok bekövetkezendő halálra, mert tudja, hogy a „keneny” (nyelvújításkor szó a bizmutra, e különösen hosszú felezőidejű félfémásványra, amelyet kontrasztanyagként, nyelhe fertőtlenítőszernak és többféle ipari célra is használnak) nem véd meg a kolerától...

A keserű könyv

A borúlátó (szinte dokumentarista-realista) *Rab Rábyban* (1879) a főhőst, az igazság megszállott bajnokát, II. József hívét a vármegye „érdekeinek a védelmében” jogtalanul bebörtönzik, különféle módszerekkel igyekeznek elhallgattatni – méreggel is próbálkoznak. Ráby Mátyást hű szolgálja előbb tejjel itatja, majd tollal csiklandozza a torkát, hiába. Orvosért szalad, de sem a vármegye doktora, sem a pesti orvos nem vállalkozik szembeállni a vármegye főembereinek érdekeivel. „Csak másnap, este későn, mikor már besötétedett”, akkor kopogtatott be a szenvedő beteghez a pilisi járás sebészorvosa, Moltzer János. „Szigorúan titokban, mert a megye urai elüldözik a környékről, ha tudomást szereznek róla.” Ráby tíz hét alatt gyógyult fel a mérgezés-

ből. S mire végre kiszabadul, adigra a hivatásának és az igazságosságának élő Moltzer doktort már rég kiüldözték az országból. E kiüldözés előzménye, hogy amikor Ráby fő elítélőjét, Janosicsot elbocsátják hivatalából, és Ráby szabadon bocsátását elrendelik, Janosics a soktól szörnyethal. Odarendelik az oly biztos kézzel operáló sebészdoktort, Moltzert, aki ezúttal nem tud segíteni... Jókai Rab Rábyja keserű könyv, keserű orvosság az olvasónak, aki még hazában gondolkodik. A haza „talán szét fogja törni kintói bilincseit, és szabad lesz! Csak akarat, bátorság és testvéri egyetértés kell hozzá”. Bátorság és testvéri egyetértés sürgősen időszerű kezelési módszerek ma is.

Orvos a főhőse a *Nincsen ördög* című Jókai-regénynek (1891). A regény keletkezési körülményei rendkívüliek: az özvegyen maradt író egyszer Párizs felé vonatozott, amikor vasúti szerencsétlenség történt. Jókainak nem esett baja. Megúsza, mint pár évvel korábban a vele sokban rokon angol író, Charles Dickens. Jókai a balesetből kimenekített egy kisfiút, akinek az édesapja aztán halálából elmesélte a maga élettörténetét. Ez a történet szolgált forrásul a *Nincsen ördög* Dumány Kornéljának megrajzolásához, legalábbis a regény kerettörténete szerint.

Borbély, felcser?

Dumány (du Money: pénzbéli) Kornél elszegényedett nemesi család sarjaként orvos szeretne lenni. Amikor apja megtudja, kétségbeesik, főbe akarja magát lőni. „Micsoda? Borbély, felcser? [...] Doktor?” Kornél mégis orvosnak tanulhat, mivel nagybátyja támogatja. A Bécsben végzett orvost aztán a nagybácsi hazahívja. Otthon az ifjú doktort választási korteskedésre, „politikai emberevésre” akarja rávenni egy gróf és három hölgy. A fiatal orvos próbál ellenállni. Az egyik „hiszékeny” grófnővel vitakozva, így beszél:

„Grófnő! Én orvos vagyok. Nem ismerek olyan testi, vagy lelki bajt, aminek valami oka nincsen. Vannak miasmák, spórák, bacillusok, van suggestio, öröklött baj, képzelt betegség; vannak ragályok, infekciók azoknak ellenszerei; vaccinatiók, desinfectiók, prophylaxis, de láthatatlan szellemek, akit ördög névvel tisztelünk, mindezekhez semmi köze. Vannak emberek, akik rosszat tesznek; de azoknak gonoszságait vagy a koponya abnormis növése magyarázza ki, vagy valami önéredek, vagy, szerelemfűtés, bosszú képezi az alapját annak a rossz tettek, amit elkövetnek, de nem az ördög inceselkedése.”

Kornél a nagy vitakozásban úgy jár, hogy a hölgyek egyikét feleségül veszi. Csak a menyegző után tudja meg, hogy felesége a gróftól terhes. Az ifjú pár Párizsba utazik. III. Napóleon éppen a poroszokkal háborúzik. Dumány Kornél jelentkezik a Vöröskeresztbe, ahol kitüntetik. A franciák veresége után Brüsszelbe utazik, ahol tőzsédznie kezd sikeresen, majd kivándorol Amerikába. Ott Ezüstkirályként (Silver King néven) ünneplik a hajdani orvos vagyónát...

Öreg ember nem vén ember

Kórral és orvosokkal bőven találkozunk az *Öreg ember nem vén ember. Képzelt regény négy részben* (1900) című kései Jókai-regényben is, ahol a szerző kesernyően idegborzongató önróniával jeleníti meg, talán saját öregkori megdöbbenéssel a második házasságának hatására, az elbeszélő és egyben főhős rémséges kalandjait négyféle fantáziakivetítésben. Az egyes szám első személyben elbeszél négy történet „elmeorvosáti naplónak, paranoid kórrajznak, illetve gerontológiai tanulmányának is beillik”, állapítja meg *Szállási Árpád*. Jókai már tizenegy éve özvegyen élt, amikor 1897-ben megismerte Nagy (Grósz) Bellát, a szegény fiatal színésznövendéket, aki beállított a nagy íróhoz, elszavalta a Tetemrehi-

vást, és támogatást kért a maga színészi pályájához. A hamar kibontakozó vonalzatot próbálták megakadályozni a Jókai-örökségre már rég jogot formált rokonok, Jókai 1899 szeptemberében mégis elvette a fiatal színésznőt, aki az együttélésbe magával hozta felmenőit és oldalági családtagjait is... Házasságáról fizetett megfigyelők jelentettek fogadott leányának, Feszty Árpádnak. A botrányos közhangulat és a bizonyára nem túl könnyű új élethelyzet ellenére Jókai töretlenül írt, alkotott tovább, de keserűen emlékezett: „A fölött tanácsoknak, hogy lehetne engem az utolsó órában erőhatalommal elszakítani a menyasszonyomtól s mint örültem, a bolondok házába csuktatni?” (Hasonló közfelháborodást okozott Prielle Kornélia kései szerelme is akkortájt.) Mindenesetre, az *Öreg ember nem vén ember* tele van fanyar önróniával, életrajzi vonatkozásokkal és groteszk társadalomkritikával.

A Coronilla címet viselő „második képzel” regényrészben a tekintélynek és megbecsülésnek örvendő közéleti szereplő, az idős főhős párbajra készülő ifjú felesége volt férjével – egy halottal. A párbajból „kényszerubbony, dörzsöltetés, vilányoztatás és zuhanyoztatás” lesz. A szerencsétlen idős férjet orvosa a tébolydába utalja, de a paralysis progressiva („P.P.”) diagnózis után protekciósan „az előkelőbb Neurasthénia” hagyja jóvá...

A Gyász-orgia című harmadik részben a narrátor-főhős a Ferenc József (ma Szabadság) híd alatt egy életunt, öngyilkos lányokat felgyógyító mentőállomást építtet és működött a Duna közepében egy Tisza nevű szigetre... Ide menekítik Zentay Diadalma kisasszonyt is, akit sokféleképpen kezelnek: mesterségesen lélegeztetik, katétereken át borszeszt vezetnek a gyomrába, fehér hunyorból nyert tüszentőport áramoltatnak az orrlukaiba. A felélesztett beteget alkoholkúrával bírák szóra... A (jövőbe látó?) rémálom folytatódik. Kiderül, hogy Diadalma kisasszony azért akart véget vetni az életének, mert szerelmének, Kiss Miklósnak egy amerikai párbaj eredményeképpen Amerikába kellett örökre távoznia. És ez a Miklós ott az óceánon túl sikeres fogorvos lett a Kissmi Clos (Csokolj meg, Kolozs) néven. Jókai tovább szövi a groteszk víziót: Miklós doktor röntgengépet is használ, néger fiatalok fogait ülteti át idős fehér emberek nyébe... S mit ad szerzőnk fantáziája, a hírneves fogorvos egyszer csak hazatér, beugrik a Dunába, ahol összetalálkozik egykori szerelmével. A kétségbeesés, az életundor most már a Diadalma habarodott idős elbeszélőt kezdi gyötörni olyannyira, hogy a boldogtalan álmban átéli saját koponyalékelését!

A negyedik kisregényben az idős festő tanítványait segíti művészetük kibontakoztatásában. Így tesz Esztával is, a fiatal, szerény származású lánnyal, aki a művészi pályát és egyik tanítványtársra udvarlását mellőzve magasabbra tör, s jól megy férjhez, de hamarosan tönkremenne, egy koponyalékelésnek áldozatul esve, kismimzive visszatér tanárához, hogy az lelkesen újra felkarolja. Az öreg tanár megtesz minden tőle telhetőt, végül öregsége tudatát félrevetve feleségül veszi szíve Stelláját. De a „vétség sömöre csak pótboldogságokat” engedélyez az öregnek, kényelmes utazást, fényes társasági életet, magányos nyugalmat... Ekkor felbukkan Bandi, a másik régi tanítvány, és elvisszaszereti Stellát-Esztát az öregedő, hipochondriában és féltékenységben szenvedő mestertől.

Tudományos érdeklődéssel, végtelen képzelőerővel, az egész világot kedvesen és kíváncsian vallató meseírói kedéllyel, sugárzó humorral, „öreges megértéssel, örökfiatal magabavagyóással” „ma is ott ül a betegek ágya mellett, és szívesen dől a gyöttrődő székének karjára: a jóbarát Jókai” (Szerb Antal).

Számbavétel és megoldások

Keddi lapunkban számoltunk be a marosvásárhelyi Szent Balázs Alapítvány által szervezett konferencia első napjáról, amelynek témája az orvosi tévedések és azok megelőzése volt.

Bodolai Gyöngyi

A rendezvény második és harmadik napján szakspecifikus előadások hangzottak el a Kultúrpalota nagytermében, és műhelymunkák keretében folytatódott a hibák számbavétele. Időközben, aki szeretett volna kikapcsolódni, tanulságos filmet nézhetett. Szombaton este panelbeszélgetés során jogi szempontból boncolgatták a témát, majd a Tiberius Quartet koncertje oldotta fel az esetleges feszültséget és fáradtságot. Vasárnap délelőtt további műhelymunkák helyszíne volt a Studium Hub, azt követően a megoldásokról szóló két frappáns előadás és a tanulságok, a tévedések feldolgozására vonatkozó panelbeszélgetés zárta a Kultúrpalotában a rendezvényt.

A segítő szándék ellenére a legfejlettebb egészségügyi rendszerekkel rendelkező országokban is jelentős a tévedések, hibák aránya. Az OECD-országokban kb. minden tíz betegnél fellép valamiféle betegellátással kapcsolatos károsodás, sérülés, melyek kezelése a teljes egészségügyi költségvetés több mint 10%-át emészt fel (...), és a leggyakoribb halálozásoknak tekinthető az Amerikai Egyesült Államokban” – idéztünk a Svédországból érkezett **dr. Weninger Csaba radiológus főorvos**tól, aki **Hibák és tévedések a radiológiai gyakorlatban** című előadásában bemutatta „a konkrét okokat” és a probléma „esetleges megelőzésének lehetőségeit”.

Dr. Horváth Emőke patológus főorvos, egyetemi docens a patológus (kórszövettanász) szigorúan ellenőrzött tevékenységéről beszélt, ugyanis attól a perctől kezdve, hogy átvette a szövettintát, 30 évig felel, és felelősségre vonható a diagnózisért. Bár a szakmai útmutatók követése csökkenti a tévedések lehetőségét, ezek nemcsak az orvos személyéhez kötöttek, hanem a rendszer hibáinak és a hibák sorozatának együttes következményeként is előfordulhatnak. Ezenkívül a szövettani lelet csapatmunka eredménye, de a felelősséget a patológusnak kell vállalnia. Szerepe a daganatos betegségek ellátásában a legnagyobb, ahol a manapság a molekuláris osztályozás került előtérbe.



Dr. Sipes Ildikó neurológus főorvos

A diagnosztikai vagy más típusú tévedések csökkentése a patológiában és a citológiában a tévedések felismerését feltételezi, majd az okok beazonosítását és a szükséges intézkedések megtételét, hogy el lehessen kerülni ezeket – foglalta össze a műhelymunkák során a tennivalókat **dr. Mezei Tibor patológus főorvos**, egyetemi docens.

Nem annyira a tévedések példatárával készült, sokkal inkább egy laboratóriumi áttekintővel és a laboratóriumi eredmények értékelésével kapcsolatos gondolatokat fogalmazott meg **prof. dr. Nagy Előd**, a **MOGYTTE prorektora**.

Kelet-Európában átlagosan egy betegre 7-14 laborvizsgálat esik évente, és minden emberben átlagosan 700-800 laboratóriumi vizsgálatot végeznek élete során. Ezeknek 25-30 százaléka nem megfelelő javallatra történik, ami csökkenti a leletek értékesítésének a súlyát. Romániában ezer fölött van az egészségbiztosítási pénztárral szerződött akkreditált laboratóriumok száma, ami nagyon magas európai szinten is. A biztosító által térített vizsgálatok sokszor haszontalanul ismétlődnek, miközben számos specifikus vizsgálat nehezen elérhető.

A laboratóriumi tesztek eredményeit teljesen betartott meghatározási eljárásokkal, a preanalitikai, posztanalitikai hibák minimalizálásával lehet biztosítani. Mivel nagyon sok információt szolgáltathatnak, bonyolult esetekben az értelmezés csapatmunka feladata – mondta sok érdekes információn kívül az előadó.

Prof. dr. Mártha Orsolya urológus főorvos, a MOGYTTE tanára kifejtette, hogy a diagnosztikai tévedés azt jelenti, hogy egy kóros állapot észlelése nem történik meg, vagy nem kellő időben történik. Az urológiában például, ha az orvos

nem fedez fel egy rosszindulatú hólyagdaganatot, vagy nem fedezi fel kellő időben, és nem kezdődik el a kezelés, az fatális következményekkel járhat. Gyakran előfordul a vérvizelés, aminek az okát kell megkeresni az eredményes kezelés érdekében. Egy időben végzett beavatkozás viszont életet menthet. A kezelési útmutatók ismeretével, a folyamatos önképzéssel lecsökken a tévedések lehetősége, de nem kizárt, ezért fontos egy más véleményt is kérni, meghallgatni, és küzdeni kell az önhittség ellen.

Dr. Vida Olivér adjunktus ismertette az onkológiai sebészet, a hólyagrakos páciensek kezelése során szerzett tapasztalatait. Előadásában kitért az onkocsoport fontosságára a páciens jövőjét illetően, akivel közölni kell a lehetőségeket. Ezzel elkerülhető a szakterületen előforduló leggyakoribb műhiba, amikor az orvos egyedül dönt az egyik legcsonkítóbb műtétről.

A közöny a legnagyobb bűnök közé tartozik, amit az orvos a beteggel szemben elkövethet, és ami kéz a kézben jár az arroganciával. Ha ez a butasággal és a tudás hiányával is párosul, akkor ilyen orvos kezébe nem kerüljön az ember – hangzott el **dr. Sipes Ildikó neurológus főorvos** előadásában, aki a budapesti Semmelweis Egyetem Neurológiai Klinikájáról érkezett. A „csapdák tudományának” képviselőjeként néhány saját esetet elemezte azt vizsgálta meg, hogy az orvos ösztönöz javító szándékának milyen hátrányos következményei lehetnek, „amelyek a tapasztalat hiányából vagy a sokéves tapasztalat illúziójából származó túlzott magabiztosságból eredtek”. Előadásában tünetesegény és atípusos eseteket mutatott be, ezek között azt is, amely miatt bűnvádi eljárást indítottak ellene.

„Vétni emberi ügy, sátni maradni a bűnben.” „Jó gyógyszer ösztönöz megvallani, ha hibáztunk” – idézte Senecát **Diagnózis – tévedések végjátéka a kardiológiában** című előadásában **dr. Zámolyi Károly** Budapestről érkezett kardiológus főorvos, aki ötven év tapasztalatát osztotta meg a főleg fiatal orvosokból álló hallgatósággal.

A gyógyítás során a diagnózis a legfontosabb, mert a téves diagnózis téves kezeléshez vezet, ami a beteg sorsát befolyásolja – fogalmazott. A tévedés okai között a tudatlanságot, a megalapozatlan magabiztosságot említette, ami a rezidensképzés során egy megfelelő vezető hiányában előfordulhat. Hangsúlyozta, hogy a műhibát a té-

vedéssel nem szabad összekeverni, majd ismertette a tévedésre leggyakrabban okot adó kardiológiai kórképeket: szívmegeállás, akut koronária szindróma, akut szívelégtelenség, ritmuszavarok. A helyes diagnózis felállítása mellkasi fájdalom és fulladás esetén a legnehezebb. A legfontosabb a beteg pontos kikérdezése és a fizikális vizsgálat. Az eszközös és laborvizsgálatok sokat segíthetnek, de tévedésekhez is vezethetnek. A tévedéseket, amelyek szomorú végjátékot eredményezhetnek, tudással, felkészültséggel és alázattal végzett munkával lehet kiküszöbölni.

„A szülészeti egyike azoknak az orvosi szakterületeknek, ahol a legveszélyesebb élni és dolgozni” – fogalmazott **dr. Kiss Szilárd-Leó szülész-nőgyógyász főorvos**, a MOGYTTE egyetemi adjunktusa. „A világban az orvosi perek szintjén vezetünk, a legtöbb elégedetlenség velünk szemben fogalmazódik meg” – számolt be a szülész-nőgyógyász szemszögéből a konferencia témájáról. Elismerte, hogy a vádak részben jogosak, másrészt jogtalanok – és előadásában (**Nil nocere a szülészeten és nőgyógyászatban**) olyan hibákat elemzett, amelyek változtatni lehetne és kellene is: „az alapismeretek hiánya, és/vagy fejlesztésének elhanyagolása, fáradtság, kiégés, kényelmesség, lustaság, felületesség, egyéni arrogancia, társadalmi elvárások terhe”. Ezek közül bármelyik műhibához vezethet, „de elismerésük egy lépést jelent a javítás irányába”.

A délutáni műhelymunka során tovább folytatódott a tévedések számbavétele a radiológiában, a családorvoslásban (**dr. Munzlinger Ildikó**, **dr. Munzlinger Csaba**), a gyermekgyógyászatban (**dr. Borka-Balás Réka főorvos**), a sebészetben (**dr. Török Árpád**) a fertőző betegségek diagnosztizálásában (**dr. Fejér Magdolna infektológus főorvos**). A klinikai gyakorlatban előforduló gyógyszer-mellékhatásokról és gyógyszeres interakciókról pedig **dr. Bába László** beszélt.

A jogi megközelítés terén **dr. Feight Helga Judit PhD, habil. egészségügyi szakjogász**, szociológus (Semmelweis Egyetem, Egészségtudományi Kar, Társadalomtudományi Tanszék) egy történelmi áttekintő után az orvosokat érintő, olykor kritikus csapdahelyzetekről, az orvosi tévedéssel, hibával kapcsolatos magyarországi jogi előírásokról és a lehetséges megoldásokról tartott előadást (**A betegellátás jogi szabályozásának csapdahelyzetei**). Elemezte „a jelenlegi jogi rendszer felelősségi alapjait, összefüggésben a beteg és az egészségügyi szolgáltatói oldal

jogi és kötelezettségi rendszerével”.

A szombati nap végén az orvosi tévedések jogi következményeiről hangzott el panelbeszélgetés, amelyre visszatérünk.

A vasárnapi műhelymunkák során **dr. Munzlinger Attila családorvos**, szakorvos mutatta be a Bálint csoportterápiás módszert, amely orvosoknak, segítő foglalkozásúaknak nyújt támogatást az orvos-beteg kapcsolat diszfunkciójának javításában, a szakmai kiégés megelőzésében, majd a csoportfoglalkozás során egy konkrét esetet beszéltek meg.

Az **Orvoslás a mentálhigiéné tükrében** című műhelymunka keretében **dr. Csorvási Sz. L. Zsuzsa fogorvos, pszichológus, mentálhigiénés szakemberrel** a mentálhigiénének az orvoslásban betöltött szerepét elemezték, a szakmai és önismereti reflexió lehetőségeit vették számba.

Hogyan segíthet a reziliencia, az érzelmek szabályozása, a humor, a személyes hatékonyság érzete, a realista optimizmus, az empátia, a rugalmas gondolkodás, a külvilág felé való nyitás a tévedések kezelésében, a szakmai életút alakításában? – ezt a témát járták körül azok, akik a **drd. Bartha Éva klinikai pszichológus** vezette műhelymunkát választották.

A gyermeksebész és gyermekorvostudományi orvos szemszögéből a gyermek és felnőtt páciens közti különbségről tájékozódhattak mindazok, akik a **dr. Derzi Zoltán** vezette műhelymunkán vettek részt.

Dr. Bálint Ágnes családorvos a háziorvosi gyakorlatban előforduló tévedések kezeléséről tartott bemutatott szépszámú rezidens orvos jelenlétében.

A konferencia a megoldásokra vonatkozó két frappáns előadással zárult. **Dr. Lukács Márton Réka pszichológus, egyetemi adjunktus** (Sapientia EMTE) adott gyakorlati fogódzót arra vonatkozólag, hogy mit tehetünk annak érdekében, hogy „képesek legyünk jobban összpontosítani a teendőinkre, és kevesebbet hibázzunk”.

A jó orvosnak nem árt, ha van humora, hisz az győzelmet jelent a félelem és az elfogadhatatlan érzelmek fölött, a nevetés pedig „tökéletesebb találmány mindennél, mert a tökéletlenség láttán tör ki az emberből” (Karinthy). Ugyanakkor indulat- és feszültségevezető lehetőség, ami segít a stresszhelyzetek átértékelésében – zárta ezekkel ez idézetekkel, megállapításokkal az előadások sorát **dr. Kovács Ágnes pszichiáter főorvos**, aki szavait saját munkájából vett példákkal igazolta, megnevetette a közönséget.

A téma kihívás volt

Szükséges az önreflexió

A konferencia végén dr. Szabó Mónika belgyógyász, diabetológus főorvostól, a Szent Balázs Alapítvány és a szervezőbizottság elnökétől kérdeztünk, hogy érzése szerint a rendezvény elérte-e a célját?

– A konferencia témaválasztása kihívás volt, az is akart lenni, és sokan a résztvevők, szervezők, előadók közül a tanácskozás végére úgy érezték, hogy nem volt könnyű jelen lenni, előadóként pedig szembeesniük kellett a saját hibáikkal, tévedéseikkel. Ha ez mégoly nehéz is volt, szükséges az önreflexió, hogy meglássuk a hibalehetőségeket azon a szakterületen, ahol dolgozunk, hogy orvosként hol véthetünk. Ilyen értelemben azt hi-

szem, hogy a konferencia egyik célja – szembesíteni e téren kit-kit önmagával – biztosan megvalósult. És történt ez úgy, hogy közben nem mutogatott ujjal kifelé, nem hozott fel negatív példákat, orvosi tévedéseket a más praxisából, hanem az előadók a saját botlásaikra hivatkoztak. Nagyon fontosnak érzem, hogy a hibákról való beszédben ne a vádaskodás kerüljön előtérbe.

Végkicsengésében, de egyes előadások végén is gyakran ott éreztük a megoldásokat vagy azokat a tényezőket, amelyek esetleg minimalizálhatják orvosi hibáinkat. Az előadók a szaktudást, az új tudásra, a másra való nyitottságot hangsúlyozták, a kommunikáció jelentőségét a betegekkel és az

orvoskollégákkal. A pácienssel való kapcsolatteremtés, a megfelelő beszélgetés, tájékoztatás mind olyan tényezők, amelyek egyrészt a tévedéseket, hibákat védhetik ki, másrészt akár a jogi következményeit is egy valós vagy vélt tévedésnek.

– **Tévedés, hiba vagy szakmai vétség, végül is melyik a megfelelő megnevezés?**

– Dr. Mogyorósy-Révész Zsuzsanna megfogalmazása értelmében tévedés az, amikor az egész folyamat, az eltervezett út nem helyes, hiba pedig az, ha menet közben valahol elbotlunk, valamit vétünk. Abban reménykedem: ha hibáink lesznek is, olyan orvosi tévedéseink nem, mint egy súlyos félredia- gnosztizálás, a beteg alapvetően helytelen megközelítése.

Hiszem azt, hogy a konferencia nyomot hagyott a résztvevőkben. Ha nem is tudtunk mindent megjegyezni az elhangzott információk-

ból, ezek a nyomok hasznos tevékenységek elindítói lehetnek.

– **A rendezvény mondanivalóját elsősorban a rezidenseket, a**



Dr. Szabó Mónika

kezdő orvosokat akarták megszólítani, akik szép számban, a termet megtöltve voltak jelen...

– Mi mindig a fiatal közönséghez próbálunk szólni, jórészt ők azok, akik inkább bemozdíthatók. A konferenciát viszont minden csatornán reklámoztuk, megjelent az Erdélyi Múzeum-Egyesület és az egyetem honlapján is.

– **Nagy megvalósításnak érzem, hogy a fiatalokat, akik látható érdeklődéssel hallgatták az előadásokat, lekötötték az elhangzottak, és nem fogytak el a rendezvény végére sem, pedig nem volt könnyű szellemi teljesítmény kitarítani.**

– Az idős orvos, aki nem jön el, már nem alakítható, rá valószínűleg már nem gyakorol hatást egy ilyen esemény, de a fiatalok számára, akik a szakmájuk kezdetén vannak, és most alakítják ki orvosi attitűdjüket, gondolkodásukat, fontos.

Tavaszi-nyári táskadivat

Miután már beszámoltunk róla, hogy milyen ruházat divatos az idén, vegyük számba, milyen táskák illenek hozzá. A 2023-as év tavaszi-nyári kézitáskái erős színekben pompázó, szokatlan formájú darabok lesznek, és a mi-niatúrtól az óriástáskákig minden divatos.

Casoni Szálasi Ibolya

Az első helyen említsük meg a MINITÁSKÁT, mely annak ellenére, hogy nem a legpraktikusabb, közkedvelt, mivel mindenféle stílussal és minden alkalomra talál.

A második helyet groteszk kinézete ellenére az ÓRIÁSRETIKŰL foglalja el, mivel stílusos, praktikus, és hordható mind kézben, mind kar alatt, nappal és este is. Az XXL ÓRIÁSTÁSKÁK továbbra is divatosak, mivel praktikusak, és nagy a befogadóképességük. Ha a ruha színével passzol vagy klasszikus alapszínű, biztosan telitalálat. A HOBÓ táskák sem mennek ki soha a divatból, mivel praktikusak, tágasak. Ezúttal egy egyszerűbb, modernebb forma a divat, mely mind nappal, mind este viselhető. A vintage kedvelői a 2000-es évekre visszamutató, csatokkal, pántokkal díszített változatokat válasszanak.

Az excentrikus DUPLA táskák továbbra is divatosak, többféle stílusban, játékosan egyeztetve az öltözékekkel.

A dobozszerű GEOMETRIKUS táskák formái változatosak, színei erősek, mintegy az öltözék kontrasztjával szolgálnak, nagyságuk pedig a legszükségesebbek befogadására készült.

A ROJTOKKAL, BOJTOKKAL díszített táskák idén nem a bohó stílusra emlékeztetnek, hanem inkább egy rögtönzött minimalista stílust képviselnek.

A METALLIZÁLT anyagokból készült táskák szintén erős színekben és mindenféle nagyságban divatosak lesznek.

A 90-es évek ikonikus, Fendi által tervezett RÚD FORMÁJÚ táskái is újjászületnek a tavaszi-nyári divatban. Az elnyújtott téglalap alakú táskák kézben és vállon is viselhetők, erős vagy semleges színekben, számos zsebbel és cipzárral ellátva.

A szintén XXL nagyságú, BEVÁSÁRLÓSZATYOR formájú táskák is többféle stílushoz passzol, nemcsak a mindennapokra, hanem utazásra, strandra, munkahelyre is praktikus viselet.

Sikeres darabok a LÁGY ANYAGOKBÓL készült táskák is. A rúd- és drapírozott változatok is divatosak.

A SEMLEGES színű táskák idén általában homok-, nude- vagy tejeskávés színűek. Klasszikus kinézetük és visszafogott színük miatt szinte mindenhez passzolnak, nemcsak a már tavaly is divatos földszínekhez.

A VÖDÖR (bucket) formájú táskák legjobban a vödör formájú kalapokhoz illenek, melyek szintén trendik most.

A dekoratív, különleges formájú, gyöngyökkel, strasszokkal díszített MŰALKOTÁS táskák nem okvetlenül praktikusak, viszont nagyon hatásosak.

A LÁNCOS táskák klasszikus formában, feketén vagy erős színekben és sokszínű változatokban is elegánsan egészítik ki a ruházatot.

A ZÖLD táskák smaragd vagy menta árnyalatban, még ha semleges színű darabokkal is hordjuk, új életet adnak ruháinknak.

A bolyhos párnákra emlékeztető SZŐRMETÁSKÁK majd a jövő őszi-téli szezonban lesznek ismét divatosak.



Ember és állat harmóniája

Végzetes lehet a csontdarab

Az állattartók gyakorta vitáznak afölött, hogy szabad-e csontot adni a kutyának vagy sem. Egyesek azt és a nyers etetést tartják ideálisnak, az óvatosabbak szerint a csonttal való etetés komoly veszélyekkel jár, előfordul, hogy a házi kedvencen a műtéti beavatkozás sem segíthet.

Szer Pálosy Piroska

Szomorú esetet osztott meg velünk dr. Pálosi Csaba, a Noé Bárkájá kisállatklinika vezetője. Egy három hónapos kölyök-kutya nyelősövében csigolyacsontok akadtak el. Múlt hét szombatján történt az eset, a gazdája csak hétfőn kereste fel az állatorvosi rendelőt, és kijelentette, hogy nem vállalja sem a beavatkozást, sem az altatás költségeit. Ennek ellenére megpróbálták megmenteni az állat életét, de az eltelt idő alatt az elakadt csont átfürta a nyelősövéjét, és minden igyekezet ellenére nem sikerült megmenteni az életét. Az eset kapcsán újra terítékre került a felelősségteljes állattartás, az állatok egészségügyi ellátásának szükségességének, az életmentő sürgősségi beavatkozások és nem utolsósorban a csonttal való etetés módja, előnyei és hátrányai.

– **Falu helyen manapság is elképzelhetetlen, hogy a csontokat ne a kutya elé tegyék, mintha a házörzök strapabíró-bak lennének. Mi határozza meg, hogy melyik állatnak adható szárnyas- vagy más állat csontja, és melyiknél életveszélyes?** – kérdeztük a szakembert.



Műtét előtti oxigénbelélegeztetés

Fotó: dr. Pálosi Csaba

– Véleményem szerint, amellyel több állatorvos is egyetért, jobban teszik a gazdik, ha egyáltalán nem adnak csontot a kutyáknak, ezáltal fölösleges veszélyhelyzettől kímélik meg önmagukat és társállatukat egyaránt. A csonttal való etetés miatt székrekedés alakulhat ki, ami veszélyes a kutyára, a kezelése költséges, hosszú utókezelést és diétát is igényel, egy szóval sem a kutyának, sem a gazdinak, de az állatorvosnak sem kellemes élmény. Az elfogyasztott nagy mennyiségű csont még a nagy testű kutyáknál is bélsárpangást okozhat, amit beöntéssel lehet orvosolni, rosszabb esetben bélelzáródás alakulhat ki, amit csak súlyos és veszélyes műtéttel lehet gyógyítani, ami költséges lehet a gazdinak. Amúgy a csont nem ad pluszértéket az állat táplálásához, a rágási igényét pedig biztonságos rágófalattal is ki lehet elégíteni. Valóban, volt idő, amikor fel sem merült az emberekben a kérdés, hogy a kutya ehet-e csontot, mert természetesnek tartották, hogy igen. De ahogy minden változik, és a táplálkozástudomány is fejlődik, már nemcsak az emberek esetében, a házi kedvencként tartott kutyáknál is felmerül a kérdés, hogy miért enne csontot a kutya, amikor van minőségi tápláléka? Annak ellenére, hogy a kutyák szeretik és szívesen elfogyasztják a csontot, tudni kell, hogy nem minden csont tesz jót nekik. Vannak, akik szerint a kutya életének elengedhetetlen része a csonttrágás, míg mások annyira aggódnak, hogy egyáltalán nem mernek csontot adni a kutyájuknak. A baromfi- vagy más szárnyascsonnt semmiképp sem javasolt, beleértve a közkedvelten etetett farhátat is, mert az is szilánkosra török a rágáskor, és fennakadhat a szájpadráson, elakadhat a nyelősövében. Átlukaszthatja a beleket, és ürítési problémát okozhat. Ha a nyelőső alsó szakaszán akad el egy csontdarab, fulladáshoz vezethet. Csak mellkasi műtéttel lehet eltávolítani, ami komoly beavatkozás, azonban nem biztos, hogy sikeres.

Marosvásárhelyen és környékén az állatorvosi sürgősségi ellátás hétköznapiaként este 8-tól reggel 8 óráig, hétvégeken és ünnepnapokon szombaton 13 órától hétfő reggel 8 óráig hívható. Hét állatorvosi rendelő alkalmazottai látják el a sürgősségi beavatkozásokat, a sürgősségi ügyelet telefonszáma mindig ugyanaz: 0733-449-966.

A nyersétel veszélyei

– **Mi a véleménye a nyers hússal való etetésről?**

– Igaz ugyan, hogy a nyers csont táplálékkiegészítő lehet kedvencünk számára, fogyasztása azonban bakteriális vagy vírusos fertőzést okozhat. Sokan ajánlják a nyers csontot, én azonban a nyers csontot és nyers kosztot nem tartom megfelelőnek, mivel megnő a szalmonellafertőzés veszélye. A jól bevált minőségi táp tökéletes az állat számára, a szervezete minden szükséges vitamint és ásványi anyagot megkap, ezért nem érdemes változtatni a kutya megszokott étrendjén, mert nem igényli az állat. A nyers hússal való etetés miatt sok kutya lesz hasmenéses, és hosszadalmas probiotikumok kezelésre szorulhat. A nyers csont, még az ellenőrzött helyről származó is, tartalmazhat szalmonellát, e-colit. Nem kell hagyni, hogy a kutya elássa a csontot, majd egy idő után kihalássza és újra elkezdje rágni. Azok, akik a nyers csont etetését tartják célszerűnek, ezt azzal magyarázzák, hogy a főtt és a sült csont nem biztonságos, mivel a hőkezelés hatására

megváltozik a szerkezete, és szilánkosra törhet. Fontos, hogy minél több hús legyen a csonton, soha ne adjunk nekik tisztán csak csontot. A csonton lévő hús ugyanis védi a beleket, a gyomorfalat, és abban is segít, hogy ne legyen túl kemény a széklet. Vagy egyáltalán nem kell adni a kutyának csontot, vagy tömör csontot kell adni, ha feltétlenül szükségét érzi a gazdi, de abból is csak kutyánként heti egy-két darabot. Semmiképp sem szabad naponta csonttal etetni, és az is fontos, hogy egyszerre nagyobb mennyiség ne kerüljön eléje. A tömör csont – mint a marhalábszár, lapocka – más szerkezetű, és tompább darabokra török a rágás során, nem akad fenn, nem okoz bélsérülést a hosszú, csöves, üreges csontokkal ellentétben.

A kölyökkutyák számára fogzáskor fontos, hogy legyen előttük rágnivaló, mivel az új fogak normális növekedéséhez elengedhetetlen a rendszeres terhelés. Kölyökkutyáknak 7-8 hetes kor után ha mégis adni akar a gazdi, akkor az húsos, tömör csont legyen, de csakis a felügyelet alatti fogyasztást ajánljuk. A rágással erősítik és edzésben tartják az állkapcsot, a fogakat, illetve tisztító hatása is lehet, ezáltal segít megőrizni az íny egészségét, elkerülni a fogkővesedést és fogszuvasodást, ínyosvadást, lecsökkentve a későbbi fogvesztés kockázatát.

A szakirodalom szerint a csont tele van esszenciális vitaminokkal, ásványi anyagokkal és aminosavakkal. Kiemelkedő a kalcium-, magnézium- és foszfortartalma, A-, D- és E-vitaminnal is bőven el van látva, illetve esszenciális zsírsavakat biztosít az eb számára. A porcsövet 50%-ban kollagént tartalmaz, ami segít megővni az eb csontjainak, porcainak, ízületeinek, inainak és inszalagjainak épségét. Mindez azonban helyettesíthető a megfelelő táplálékkiegészítővel. Aki mindenáron csontot adna a kutyájának, fontos tudnia, hogy csak akkor adjon, amit nem tud egészben lenyelni, így megelőzhető a fulladásveszély. A szakértők a kutya fejénél nem kisebb méretű csontokat ajánlják, ezek nem tudnak egészben lecsúszni a torkán. Ha pedig nem marad egyedül az állat a csonttal, a felelősségteljes gazdi látja, és ha baj van, azonnal intézkedik.



Röntgenfelvétel a nyelősövében elakadt csigolyacsontokról

Az asztrológus gondolatai

Tóth Sándor

Móttó: „A fény mindig utat mutat annak, ki a mélyben kutat.”

Kedves Olvasók!

Idén február 18-tól március 20-ig tartózkodik a Nap a Halak jegyében. A tél harmadik felvonása többnyire már enyhe mifelénk, úgyhogy remélhetőleg a fűtést is „lennebb tekerhetjük”. A világhelyzetben nem érzékelhetünk lényeges áttörést. Az ősi kínai Ji King tanácskérő rendszer jelzése szerint az év késő őszen várható fegyverszünet és béke a szomszédunkban. Addig még sajnos sok százezer katona és civil vesztheti életét. Amint a mondás tartja, nehezebb az ittmaradtoknak, mert a szülők és árvaságra ítéltetett gyermekek fájdalmas vesztesége pótolhatatlan úrként, lelki sebként fog sajogni még hosszú ideig. Számomra gyomorforgató az a hazugságszpirál, melybe Európa vezető politikusai belekeveredtek e szomorú események kapcsán. Olyan a helyzet, mint amikor a légy belerepül a pókhálóba. Minél elkeseredettebben küzd, annál kevesebb az esélye a menekülésre. Ha mégis sikerül megbontani a hálót, ott terem a pók, és körbetekeri egy újabb fonállal. Talán önök is tapasztaltak ilyen gyerekkorukban, amikor még nem a tévé és internet adagolta az információkat. Visszatérve a hasonlatomra, a helyzet annyiban változott, hogy a pók úgy döntött: korrumpálja a legyeket és a többi, csapdába esett ízeltlábút, és csak akkor pusztítja el őket, ha nem teljesítik a fentről jövő utasításokat. Summa summarum, úgy tűnik, hogy az igazság egy ravasz, diabolikus alkotó ütvésztojásában ténfereg, a hazugság pedig világmegváltó eszmék magaslatain parádézik. Ennek a játszmának lehetünk szemlélői és elszenvedői.

A Halak a zodiákus 12. jegye, a spirituális fejlődés utolsó stációja. A lélek a Kostól, az életbe lépés ösztönös erejétől és megfontolatlan, vad egoizmusától eljut a Halakig, az ego feláldozásáig, az egység megtapasztalásának teljességéig. A jegy uralkodó planétája a Jupiter, mely itt az azonosulást a legmagasabb szintre emeli: elfogadja a veszteséget is, mivel ez is része az életnek. Az óceán végtelen vizének egyetlen cseppje is tartalmaz minden információt. Minden cseppben ott van a tenger, és ugyanakkor minden csepp része a tengernek. A modern asztrológia a Neptunusz is a Halak jegyéhez sorolja. E planéta analógiáinak nagy része nehézségeket jelez a születési képletünkben. Veszteségeket, illúziókat, ködöt, álmódorást, csalódást, gyengeséget, betegséget, függőségeket. A modern kor embere a vágyvezérelt társadalom hullámos vizében evez, vagy csak magatehetetlenül hanykolódik. A lehetőségeit megragadja, mert úgy gondolja, ez jár neki. Él és visszaél mindennel. Valamilyen formában kötődik Neptunuszhoz. Sok az alkoholista, itt széles a skála, mert a társadalom ez irányban teljességgel elnéző. Vannak a mértéktartók, akik napi 1-2 pohárral fogyasztanak, amit még egyesek jónak is mondanak. Mert a bor segíti az érendszert, a sörben pedig sok a B-vitamin, mint tudjuk. A másik véglethez tartozók már reggel fellesel és egy-két olcsó sörrel indítják a napot, mert enélkül képtelenek a folytatásra. A fiatalabb generációnak már kinyílt a kapu a droghasználatra is, és többnyire ki is próbálják. Van, aki csak lazítani akar, van, aki pörögni, és van, aki hallucinálni vagy azonnali fizikai gyönyört átélni. Könnyű bejutni a szenvedélybetegségek világába, de a kijutás rendkívül nehéz. Sokaknak nem is sikerül.

A tudatmódosító szerek alattomosan, a pillanatnyi bódulat leple alatt súlyos testi, lelki és szellemi károsodást okoznak. A dro-

gosoknak, akárcsak az elmebetegeknek, nincs betegségtudatuk, ezért nehéz a gyógyításuk. Súlyos a teher, nem bírják el hosszú távon, gyakorta kisiklik az életük, és a környezetük romba dől. A perspektíva hiánya, a lelki sérülések és traumák, a céltalanság mind elősegíthetik a kábítószeres használatát és a tévelygést az illúziók és az irracionális sikamlós, egoyilkos örvényében. Nehéz végignézni az olyan ember útját, amely a szakadék felé vezet.

Angolul a drog (drug) gyógyszert is jelent. Eszerint a rendszeresen gyógyszert szedő ember is függő. Melyik magas vérnyomásos beteg meri abbahagyni a vérnyomáscsökkentőt? Vagy a szívgyógyszereit? Itt felsorolhatnánk az összes krónikus betegséggel küzdő embert. A gyógyszer nem gyógyít, hanem megszünteti a tüneteket. Vajon, ha megszüntettük volna a betegséget kiváltó okot, betegek lennének-e? A válasz egyértelmű. Ugyanakkor szembe kell néznünk azzal a ténnyel, hogy szükségünk van a betegségeinkre, mert a tudatalanunk így kommunikál a testünkkel. A baj általában az, hogy nem vagyunk hajlandók elfogadni és megérteni azt, hogy az okot saját magunkban, többnyire a döntéseinkben kellene keresni. Azért lesz valaki alkoholista, mert megkínálták itallal? Azért hízik el valaki, mert jól főzött az anyukája? Valahogy az egónkat olyan fából faragták, hogy mindig másra mutogat. Pedig a hibás ott bújik meg a saját tükrünkben. A hibát ki lehet javítani. A rendszeresen elkövetett hiba következményét, ami lehet krónikus betegség, lehet kezelgetni, szinten tartani, együtt élni vele. De a legsúlyosabb betegség is fölöslegessé válik, ha megszüntetjük az okát. Az a helyzet, hogy érdemes kijelölni és betartani bizonyos határokat, mert ha átlépjük a Rubicont, annak következményei lesznek. Lásd Julius Caesar történetét!

Vigyázzanak magukra és egymásra!
Véleményüket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Tiltott drogok fogyasztása

Romániában a lakosság 10 százaléka már életében legalább egyszer fogyasztott tiltott drogot, 6 százaléka pedig az elmúlt évben is – közölte a drogellenes ügynökség.

A fogyasztók a 15 és 64 évesek korcsoportjából kerül ki. A 2021-es évre vonatkozó éves jelentés irányadónak számít valamennyi szakember számára a drogfogyasztást illetően. A tiltott drogok fogyasztása enyhén csökken, kivételt képeznek az új pszichoaktív anyagok, amelyek egyre elterjedtebbek.

A legtöbb fogyasztó a 15-34 év közötti korcsoportból kerül ki. A serdülőkorúakra leselkedik a legnagyobb veszély, ők vannak kitéve leginkább a drogfogyasztás veszélyeinek. Például az új pszichoaktív anyagok esetében a legfiatalabb fogyasztó 13 éves a saját bevalláson alapuló adatok szerint.

Az egyik leginkább elterjedt tiltott drog az országban a marihuána, amely az iskolások körében is népszerű. Regionális bontásban Bukarestben és Ilfov megyében van a legtöbb fogyasztó. Több mint 3 ezer drogfogyasztó kért segítséget szakembertől, ami 10 százalékos csökkenés az előző évhez képest. A kezelésre vonatkozó igénylések több mint fele a marihuánafogyasztók részéről érkezett.

2021-ben 30 olyan kimutatható haláleset volt, amit drogfogyasztás okozott, 25-en túladagolás miatt veszítették életüket. A halálesetek száma csökkenőben van. Emellett az elmúlt évben a drogfogyasztó páciensek egyötödéről derült ki, hogy HIV-fertőzöttek. A tiltott szerek piacán főleg a marihuána és a kokain érhető el egyre nagyobb mértékben. (MTI)

		1.	NEMESGÁZ	EBLAK NEM KAP ENNI	BASZK TERROR-SZERVEZET	MAGATOK	... ALKOHOL (BORSZESZ)	SZIBÉRIAI FOLYAM MUNKA	SZICÍLIAI VULKÁN	GYENGE MINŐSÉGŰ SZŐLŐ-FAJTA	NUMERO (RÖV.)	ÁLLAM (FRANCIA, ÉKEZET-HIÁNY)	RÓMAI 200 NEM MEGY EL	EGYENLETES FELÜLETŰ	MENY-ASSZONY	A VOLGÁBA OMLIK
Arthur Schopenhauer német filozófustól idézünk a fősorokban: „Becsüld meg, ...”		H														A
VÉRFAKTOR				JOSZIP BROZ (JUGOSZLAV ELNÖK) ÜRES RÉSI!				ÜNNEPI SÜTEMÉNY OLAJZÖLD SZÍN					FUTÓERŐ PECUNIA NON ... (PÉNZ NEM SZAGOS)			
NÉMET VÁROS LATIN BÉKA					NŐI NÉV (AUG. 18.) OLASZ SZERLEM						ZAMAT NAGY TESTŰ PAPA GÁJ					NÉVELŐ BÉRES ... (SZINÉSZŐ)
A GEOMETRIÁRA VONATKOZÓ	2.	FR. FESTŐ (200 ÉVE SZÜLETETT, THÉODOULE)	GABONA-FÉLE MADÁR-VISELET		NÁLA LEN-TEBRŐL KISFALUDY ... (KÖLTŐNŐ)				A 154. PLANETOID NEVE ... EKBERG (SZINÉSZNŐ)						HATÁRRAG AJULÓ	
				ANTE MERIDIEM (RÖV.) FINOM ÉTOLAJ			GITÁRHÜROKI ALÁ		AZ ARGON VEGYJELE VASARELY MŰVÉSZETE			AZONBAN PARIPA			A MÉLYBE A FALU KÖZEPÉ!	
JERUZSÁLEMI DOMB			TOJÁSOKON ŰL A TYÚK IGÉNYLÉS				PONTOK SORA SZERZETT ROKON						KÁRTYALÉTÉ Ó KÖVETKEZIK			
A HÁZ SZEME BESZÉL				RÓMAI HÁZI ISTENEK MASSENET OPERÁJA				ÉLÉNK SZÍN DOLGOZIK A MOZDONY						ÉLŐ SZERVEZET ZSEBBŐL ELCSEN		
			... ZOLA (FR. ÍRO) FRANCIA ARANY				BECÉZETT NAGYAPA ALUMINIUM VEGYJELE					INDÍTÉK A HOZAM RÉSZÉ!		SZOLMIZÁCIÓS HANG ANGOLUL MENNI		FELTETT SZÁNDÉK
ATTÓL KEZDVE! HAMIS			SZLOVÁK FOLYÓ (ÁRVA) ... LOTTI (KÁSTNER)			ÓGÖRÖG PIACTER FELSŐ TÁRSAD. RÉTEG					KEZDŐPONT LÁNCRÉ-SZECSCKE					AMPER (RÖV.) ISZKOL
		KÜZDŐTÉR ADDIG (NÉP.)			TŰZET MEGSZÜNTET HASZNÁLTATJUK					EGYSZEMÉLYES ELŐADÁS SZLÁV NÉP					CSEKK-LAPOK! IDŐSEBB FÉRFI	
MEGFELELŐEK			ÁSVÁNYI FŰSZER SZÉKELY NEMESI CÍM		RANGJELZŐ ELŐTAG SZÁMSZERŰ TÉNY		A RÁDIUM VEGYJELE ... HAJRÁ! (BIZTATÁS)		A NAGY VARÁZSLÓ ÓREG KÉZ ILYEN			VÉGTELEN SORI R. ALTMAN FILMJE		ÉPÜLET-SZÁRNY NITROGÉN (REG.)		
LÉDA IGAZI NEVE			CSILLAGÁSZ TALPPONT ... DVA, TRI (OROSZ)				NAGYOBB HELYSÉG TALÁL					IRNAK RÁ ÉSZAK-ERDÉLYI FOLYÓ				
TÁBORI LAKÓHELY			MINDENNEL ELLÁT PUSKÁT HASZNÁL				ÓKORI BIRODALOM ZAVAROS KEZDETI						ÓVEZET PÁRTI			
		HARAPÁS-NYI ÉTEL A KÁLIUM VEGYJELE			TROMBITÁS (BANDA) GYŐZELEM JELE						SZÁZ (OROSZ) TONNA (RÖV.)				MATTBAN VANI BELÁTI	
FEKETE ISTVÁN FECSKÉJE	Á															L.N.J.

Február 16-i rejtvényünk megfejtése: **Aki úgy szereti és becsüli az országot, mint önmagát, az méltó a kormányzásra.**

Megerősítette vezető helyét az Active 7

Czibalmos Ferenc Attila

Miután mindkét mérkőzését megnyerte a három héttel korábbi, marosvásárhelyi teremtorán, ismét két sikert aratott a szovátai, 4. forduló meccsein az Active 7 amatőr női kézilabda-csapat. A megyeszékhelyi együttes ezzel megerősítette vezető helyét a Hargita megyei bázisú női kézilabda-bajnokságban. Az eddigi nyolc találkozóon ugyanis egy vereség mellett már hétszer diadalmaskodott, így 21 ponttal, 318–230-as gólkülönbséggel megelőzi a 18 pontos, 310–255-ös gólkülönbséget produkáló Szentegyházát.

Szovátán, az első találkozón a szintén Maros megyei Nyárádszereda ellen diadalmaskodtak Biró Zitaék 41-23-ra, majd a délutáni összecsapáson a házigazda fűrdővárosiakat is legyőzték 27-19-re.

A két Maros megyei rivális közül Szováta áll jobban a tabellán, négy győzelemmel és négy vereséggel, 12 pontot teljesítve az ötödik helyet foglalja el. Nyárádszereda a sereghajtó, csapa-

pata mindössze egy találkozót nyert meg.

Érdekességképpen említhető, hogy a bajnoki góllövőlistát az Active 7 játékosai, Kacsó Andrea vezető 88 góllal, míg a szentegyházi Kolumbán Anett 87-szer, a zetelaki Sándor Izabella 86-szor, a szovátai Cristina Lazár 71-szer, a nyárádszeredai Zsigmond Kriszta 63-szor talált a hálóba.

A soron következő (5.) teremtoránát Balánbányán rendezik március 25-én, szombaton, míg a 6. teremtorna színhelye Székelykeresztúr lesz április 22-én.

Eredményjelző

Hargita megyei bázisú női kézilabda-bajnokság, 4. torna (Szováta):

* 1. kör: Szováta – Szentegyháza 33-37, Active 7 – Nyárádszereda 41-23, Székelykeresztúr – Nyárádszereda 15-20, Szováta – Active 7 19-27;

* 2. kör: Székelykeresztúr – Zetelaka 17-29, NKSZ – Felcsík 18-12, Felcsík – Szentegyháza 18-33, NKSZ – Zetelaka 27-23.

Bajnokok Ligája: A Real Madrid sokkolta a Liverpoolt

A címvédő Real Madrid kedden kétfőlős hátrányból fordítva 5-2-re győzött a Liverpool vendégeként a labdarúgó Bajnokok Ligája nyolcadöntőjének első mérkőzésén, míg a Napoli kétfőlős előnyt szerzett az Eintracht Frankfurt otthonában.

A tavalyi döntő „ismétlésén” a két sztárscapat az első perctől élvezetes meccset vívott, amelynek elején a Vörösök futballoztak veszélyesebben. Az uruguayi Darwin Nunez szépségdíjas, sarkazós góllal vezetéshez juttatta az angol együttest, amely aztán Thibaut Courtois hatalmas hibáját kihasználva – Mohamed Szalah csapott le a kapus csúnyán eladott labdájára – megduplázta előnyét. Az egyiptomi csatár a BL-ben a 44. gólját szerezte, ezzel immár a sorozat legeredményesebb afrikai futballistája holtversenyben Didier Drogbával, míg a Liverpool színeiben 42. találatát volt nemzetközi szinten, amivel Steven Gerrardot maga mögött

hagyva egyedüli élővas lett a klubjában.

Negyedóra elteltével viszont fordult a kocka, s immár a királyi gárda dolgozta ki a helyzeteket, előbb a tavalyi finálét eldöntő Vinicius Junior pontos lövéssel szepített, majd a Liverpool brazil kapusa rugatott vele gólt, ugyanis Alisson eltalálta az öt megtámadó honfitársát, a labda így vágódott a hálóba.

A szünet után is lüktető maradt a játék, de gólokat ekkor már csak a Real szerzett: rögtön az elején egy szöglet után Eder Militao fejtelt gólt, majd az aranylabdás Karim Benzema előbb egy szerencsés, megpattanó lövéssel növelte az előnyt, a francia csatár aztán egy gyönyörű kontra végén, egy higgadt csel után is betalált a kapuba. A Liverpool először kapott négy gólt otthonában, az Anfielden európai kupameccsen, de ezúttal rögtön ötöt.

A másik keddi találkozón az olasz bajnokságban toronymagasan élővas Napoli a várakozásoknak

Eredményjelző

Bajnokok Ligája, nyolcadöntő, első mérkőzések:

* Liverpool (angol) – Real Madrid (spanyol) 2-5 (2-2)

Gólszerzők: Nunez (4.), Szalah (14.), illetve Vinicius Junior (21., 36.), Militao (47.), Benzema (55., 67.).

* Eintracht Frankfurt (német) – SSC Napoli (olasz) 0-2 (0-1)

Gólszerzők: Osimhen (40.), Di Lorenzo (65.).

Piros lap: Kolo Muani (58., Eintracht Frankfurt).

megfelelően végig fölényben futballozott, így annak ellenére is kétfőlős előnyt szerzett a hazai visszavágóra, hogy a 36. percben a georgiai Hvicva Kvarachelia büntetőt hibázott még 0-0-s állásnál. A németek az 58. percben, 0-1-es állásnál emberhátrányba is kerültek.

A visszavágókat március 15-én rendezik.

Európai focikörkép

* Angol Premier Liga, 12. forduló: Arsenal – Manchester City 1-3; 24. forduló: Aston Villa – Arsenal 2-4, Brighton & Hove Albion – Fulham 0-1, Brentford – Crystal Palace 1-1, Chelsea – Southampton 0-1, Everton – Leeds United 1-0, Manchester United – Leicester 3-0, Newcastle United – Liverpool 0-2, Nottingham Forest – Manchester City 1-1, Tottenham – West Ham United 2-0, Wolverhampton – Bournemouth 0-1. Az élcsoport: 1. Arsenal 54 pont/23 mérkőzés, 2. Manchester City 52/24, 3. Manchester United 49/24.

* Spanyol La Liga, 21. forduló: Real Madrid – Elche 4-0; 22. forduló: Atlético Madrid – Athletic Bilbao 1-0, Betis – Valladolid 2-1, Osasuna – Real Madrid 0-2, FC Barcelona – Cádiz 2-0, Elche – Espanyol 0-1, Getafe – Valencia 1-0, Girona – Almería 6-2, Rayo Vallecano – Sevilla 1-1, Mallorca – Villarreal 4-2, Real Sociedad – Celta Vigo 1-1. Az élcsoport: 1. FC Barcelona 59 pont, 2. Real Madrid 51, 3. Real Sociedad 43.

* Olasz Serie A, 23. forduló: Fiorentina – Empoli 1-1, AS Roma – Hellas Verona 1-0, Atalanta – Lecce 1-2, Torino – Cremonese 2-2, Inter – Udinese 3-1,

Sampdoria – Bologna 1-2, Sassuolo – Napoli 0-2, Spezia – Juventus 0-2, Monza – AC Milan 0-1, Salernitana – Lazio 0-2. Az élcsoport: 1. Napoli 62 pont, 2. Inter 47, 3. AS Roma 44 (30-19), 4. AC Milan 44 (39-30).

* Német Bundesliga, 21. forduló: Mönchengladbach – Bayern München 3-2, Wolfsburg – RB Lipcse 0-3, Bochum – Freiburg 0-2, VfB Stuttgart – 1. FC Köln 3-0, Bayer Leverkusen – Mainz 2-3, Augsburg – Hoffenheim 1-0, Borussia Dortmund – Hertha BSC 4-1, Union Berlin – Schalke 04 0-0, Eintracht Frankfurt – Werder Bremen 2-0. Az élcsoport: 1. Bayern München 43 pont (61-21), 2. Borussia Dortmund 43 (44-27), 3. Union Berlin 43 (35-24).

* Francia Ligue 1, 24. forduló: Auxerre – Lyon 2-1, Troyes – Montpellier HSC 0-1, Lorient – Ajaccio 3-0, Toulouse – Olympique Marseille 2-3, Nice – Reims 0-0, Paris St. Germain – Lille 4-3, Strasbourg – Angers 2-1, Lens – Nantes 3-1, Brest – AS Monaco 1-2, Stade Rennes – Clermont 2-0. Az élcsoport: 1. Paris St. Germain 57 pont, 2. Olympique Marseille 52, 3. AS Monaco 50.



Fotó: az Active 7 közösségi oldala

Kétszázézer euróért játszanak a Kolozsvári CFR játékosai a Lazio elleni mérkőzésen

Farczádi Attila

Óriási az érdeklődés a Kolozsvári CFR 1907 és a Lazio Róma összecsapása iránt, amelyet a labdarúgó-Európa-konferencialiga nyolcadöntőjébe jutásért kiírt rájátszás visszavágójában rendeznek ma este: minden jegyet eladtak, így telt ház előtt indulhat a mérkőzés. A párharc első találkozóját egy hete az olasz csapat nyerte 1-0-ra.

Az erdélyi együttes vezetősége már hétfőn jelezte, hogy valamennyi belépő elfogyott. Együttal kérték is a szurkolókat, hogy időben érkezzenek a stadionhoz, a torlódást elkerülendő, a kapukat ezért már 17.45 órakor megnyitják.

A házigazdák optimistán készülnek a visszavágóra: esélyesnek érzik magukat, hogy ledolgozzák egygólos hátrányukat, és továbbjussanak. Ezt elősegítendő a csapatnak 200 ezer eurós prémiumot ajánlott fel a klubvezetés. Cristian Balaj klubelnök azt mondta: a csoportkörben elért eredményeikkel már bizonyítottak.

„Romániát képviseljük az európai

kupaporondon, érezzük is ennek a felelősségét – fogalmazott a sportvezető a Fanatikban. – Tudjuk, hogy nagyon erős ellenfél érkezik hozzánk vendégségbe. Az, hogy esélyük van közvetlenül a Bajnokok Ligája csoportkörébe kvalifikálni magukat a Serie A-ban elfoglalt helyük alapján, sokat elmond róluk. Az első meccsen tíz emberrel is nagyon erős volt a Lazio (Patric a 15. percben piros lapot kapott – a szerk.). Birtoolták a labdát, blokkolták az akcióinkat, s bár nem volt túl sok gólszerzési lehetőségük, így is nyertek. Immobile nagyon veszélyes, neki nem kell sok lehetőség, hogy gólt lőjön (ő szerezte a CFR elleni mérkőzés egyetlen találatát, míg a hétvégén, a Salernitana elleni, 2-0-ra megnyert bajnokn duplázott – a szerk.). Csodálkozunk, hogy egyes

játékosok miért ilyen drágák – hát ezért. Az európai kupákban elsőprő arányban kerekednek felül az értékebb csapatok. Néha ugyan megtörténik a csoda, és egy gyengébbnek tartott klub jut tovább, de ebből sosem lesz szabály. Így ők az esélyesebbek a továbbjutásra, de a közönség ezúttal a miénk. S ha nem bíznánk a képességeinkben, akkor előzőleg nem vertük volna meg a Slavia Prágát kétszer is. Sajnos Yuri és Boateng ezúttal nem játszhat, nagy veszteség, hiányozni fognak. A védelemben mindig találunk megoldást, de a középpályán szenvedünk. Boateng az egyik legjobb half Romániában, nehéz lesz pótolnunk őt.”

A Kolozsvári CFR 1907 – Lazio Róma mérkőzés ma 19.45 órakor kezdődik, a Pro Arena televízió élőben közvetíti.

Ma a televízióban

* 19.45 óra:

Pro Arena: Kolozsvári CFR 1907 – Lazio Róma (Európa-konferencialiga, az első mérkőzésen 0-1);

RTL Három: Nantes – Juventus (Európa-liga, 1-1);

* 22.00 óra

Pro Arena: Manchester United – FC Barcelona (Európa-liga, 2-2);

RTL Három: AS Roma – Salzburg (Európa-liga, 0-1).



Telt ház lesz a Gépész utcában az Európa-konferencialigás mérkőzésen, adta hírül hétfőn a klub. Fotó: a CFR 1907 közösségi oldala

Ingyenes tanácsadás a nyaralások előterében

Lassan megkezdődik az utazások szezonja. Az ember sohasem lehet elég fűrgő, amikor el akar csípni egy olcsó, kényelmes, tágas, tengerre néző csudavillát, bungalót, lakostájt vagy nyaralót. Már vannak előtte, már csak a maradékból válogathat, csak a Földközi-tengertől kissé távolabb fekvő osztrák/predeáli alpesi üdülőből nézgetheti képeslapon a tengert. Vagy már beteltek a helyek 2029-ig, esetleg válasz nélkül fordul ki az utazási irodából, zárja le laptopját, vagy egyéb undok válaszokkal kell megelégednie, illetve duzzognia. Akkor gondolkodj valami másra, jönnek a jobb híján típusú megoldások, amelyekről rendszerint kiderül, hogy pompásak, minden igényt kielégítenek a csökkentett kívánalmak kategóriában. Valamint minden túlzás nélkül testreszabottak, mint a kényszerzubbony.

Persze csak tréfált a bácsi. Szó sincs ekora vetődésről február végén. Az emberek még csak gusztálják a lehetőségeket, haboznak. Felhívják ismerősöket, akik már voltak ott, mesélnének maguknak. Prospektusokat nézegetnek a világhálón (csupa dicshimnusz), meg a facebookon elolvassák ismeretlen célszágáról, településről, szállodai viszonyokról. Aztán ilyenekbe botlik bele a szűkebb utazócsoportba beférkőzött kezdő és kocautazótól: „Apropó, nem tud valaki egy jó és ócsó magyaros éttermet Katmandu szigetén? Egyáltalán sziget az a Katmandu? Vagy Komandó lenne? Mondják, az Erdély-

ben van... A fene ismeri ki magát ennyi földrajzi izé között!! Kommandósok kíméljenek!”.

Az utazáshoz fel kell készülni, nem győzőm hangsúlyozni. Leginkább a ne szóval kezdődő tanácsok azok, amelyek a legtöbb praktikumot hordozzák magukban. Például öt napra ne induljunk el két bőrönddel, kistáskával és három nejlonekkel. Kaját keveset vigyél. Megromlik, nem is fog ízleni harmadnapra. A cuccokba rendszerint annyi holmit zsúfolunk, amennyi csak a negatív időjárás és földtani viszonyok kapcsán eszünkbe jut. Fölösleges. Ne vigyünk estélyit vagy frakkot, szütyig érő halászciszmat Párizsba. Ha csak ide megyünk a Balatonra, akkor kevés is sok. Ma már a vacsorához sem kell átöltözni, inkább meg kell enni azt is, amit kifejezetten utálunk. Ne vigyünk a gyereknek házi olvasmányt, mert tapasztalatom szerint egy sort sem fog olvasni, rossz idő esetén is a telefonján fog csüngen, órák hosszat játszik a barátaival. Sem háziállatot. Hagyjuk otthon a macskát, mert megriad a rikasztól vagy metrószerelvénytől, utcai jelműbálozóktól, durrogatástól, ijedében felszalad a legmagasabb eukaliptuszfára, és akkor hogyan kersz Honoluluban/Mahacskalában macskamászós tűzoltókat, hogy hozzák kevinc kísérelőállatot? Mennyibe kerül? Ne vigyél magaddal kést, éles tárgyat, fél liter piát, robbanószer-

tegyvert és túsztárgyalókat, mert elszedi a vád, rögtön kiszúrják az utasellenőrzésnél. Legyen nálad az úti okmány. Igazolás, igazolvány, biztosítás, priuszbizonyítvány. Ragtapasz, nem árt, ha ismered a francia/angol igeragozást. És az igeidőket. A helyi időt is.

Ezzel szemben vihetsz magaddal rövid- és uszónadrágot, egy- vagy két-, sőt többrészes vagy résztlen fürdőruhát, naptejet, fájdalomcsillapítót, lábápolási szereket, étrend-kiegészítőket tabletta formájában, hat pólót és két csomag papírsebkendőt, három pár zoknit. Este legfennebb mosol. Nem árt egy kis házimunka idegenben. Otthon ügyis a mosógép zümmög a fürdőszobában.

Vidd magaddal kedvenc rögeszméidet, előítéleteidet, óvatosságodat, félelmeid válogatott darabjait, az álmokat és ábrándokat, a gyermekkori traumákat és a vénemberektől hallott hadifogolysztorikat arról a helyről, ahová éppen futsz, menekülsz, üdülsz. Nézd meg a térképet, a google earth-öt, jelölj ki magadnak kisebb utakat, és igyekezz online jegyet vásárolni a helyi járatokra. Van ilyen a kínálatban. Vidd magaddal, ha van, kabalanyuszidat, a csörögőfánk titkos receptjét, amit megsüthetsz a szingaléz bennszülöttek ámulatára, és nem árt, ha magadhoz veszed az angol-magyar, magyar-angol, portugál-török, svéd-ivrit

szótárat. Laptopon is beütheted. Hasznodra válik. És ne felejtse, a magyar nyelv régióján kívül nem kötelező az ikés ige helyes használata. Kerüld a lövöldözős helyeket. Nem neked rendezték, úgysem rúgsz labdába. A maffia típusú leszámolásokat is hagyd ki a programból, inkább ússz nagyokat a bójáig és vissza. Vigyél szájaszokot. Legtöbb helyen kívánatos. Ne bízz a nem hivatásos idegenvezetőkben a Közel-Keleten, útleveledet, pénztárcádat, hitelkártyádat, öntudatodat tartsd biztonságos helyen. Lehetőleg ne hetvenkedj és ne szakadj el túlságosan a csoporttól, mert rosszul tájékozódasz. Nem vagy a Régi Baromvásár utcában. Egyébként az efféle kirándulásokon a legjobban a tudátlékost utálják, aki az idegenvezetőt kija-vítja, megalazza, semmibe veszi. Majd otthon megteheded négy szemközt a tükör előtt.

Leginkább rendezz próbacsomagolást hátizsákba vagy kerek kisbőröndbe, mert a fapadosok bármelyik percben változtathatnak az utazási és kofferméreték feltételein. Légy türelmes: a gép mindig késik, a repülőtér zsúfolt, a váróterem unalmasak, a széksorokat mindig rázza egy belga vagy szír hülye, a gyermekek pedig hamar elvesztik a beléjük investált nevelői szigorot és milliárdnyi figyelmeztetést, óva intést. Felcserélik természetes nyugólódással, rohángalással. Figyelj rájuk. Ők a legidegesítőbbek, de sajnos a legőszintebb utazók.

Ha nem így van, írj nekem.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Földrengésbiztossá teszi az épületeket



Forrás: RMDSZ

366 épület tartószerkezetének megerősítésére és földrengésbiztossá tételére kapott finanszírozási kérést 5,7 milliárd lej értékben a fejlesztési minisztérium. A szaktárca rekordidő alatt, jövő hétig kiértékeli a kéréseket, majd sor kerülhet a finanszírozási szerződések aláírására és az építkezési munkálatokra – jelentette be Cseke Attila fejlesztési miniszter, azt követően, hogy a szaktárca lezárta hétfőn este a pályázást.

A fejlesztési minisztérium kormányzati forrásokból teszi földrengésbiztossá az épületeket, iskolákat, kórházakat, tömbházlakásokat újít fel. „A 366 kérés között 97 iskolaépület és egyéb tanügyi intézmény, 28 kórház és 132 tömbházlakás van, illetve sok a fővárosi épület, de a Partiumból, Erdélyből is érkeztek kérések” – nyilatkozta az RMDSZ-es miniszter.

139 finanszírozási kérés érkezett bukaresti épületekre. Cseke Attila a finanszírozási kérések gyors kiértékelését rendelte el. „Már a kérések beérkezése alatt elkezdtük a letett pályázatok értékelését, és 290 kérés esetén további információkat kértünk a pályázóktól. Legkésőbb március elsejéig kiértékeljük a maradék kérést, és aláírom a miniszteri rendeletet, amely leszögezi a felújításra váró épületek listáját.”

A miniszteri rendelet értelmében az önkormányzatok digitálisan nyújthatják be a szükséges dokumentációt, ezt követően a szaktárca aláírja a finanszírozási szerződést, majd kezdődhet a közbeszerzési eljárás és az építkezés – mutatott rá Cseke Attila.

Mint ismeretes, a fejlesztési szaktárca további 295 épületet tesz földrengésbiztossá, a munkálatokat a helyreállítási alaphoz (PNRR), illetve az Országos Beruházási Vállalaton (CNI) keresztül finanszírozza.

A kormányzati földrengésbiztonsági program keretében a szaktárca idén 500 millió lejre írhat alá finanszírozási kérést. A támogatás 100%-os, sem a lakóknak, sem a helyi önkormányzatoknak nem kell visszatéríteni a beruházás értékét. Továbbá nemcsak tömbházlakásokat, hanem kórházakat és iskolákat, közintézményeket is felújíthatnak.

Ez a minisztérium által kidolgozott új szabályozás eredménye, mondta el a miniszter, hiszen eddig a beruházást vissza kellett fizetni, ami akadályozta a folyamatot, és csak a tömbházlakásokat tette földrengésbiztossá az állam. „A régi törvénykezés alapján 30 év alatt csupán 30 épületet sikerült felújítani, nem működött a program, ezért már tavaly elkezdtünk ennek javításán dolgozni” – zárta nyilatkozatát Cseke Attila. (RMDSZ-tájékoztató)

A mezőpaniti Kádár Márton iskolában Versmondó verseny farsang idején

A mezőpaniti Kádár Márton iskolában február 18-án tartották meg a versmondó verseny megyei szakaszát harmadik osztályosok számára.

A versenyen a megye különböző településeiről 23 tanuló vett részt, akik tanítójukkal és szüleikkel érkeztek.

A községi tanítók közössége szívélyesen fogadta a résztvevőket. Mezei Ildikó tanítónő irányításával volt tanítványai, a jelenleg V. osztályos tanulók farsangi keretbe ültetve oldották a verseny hangulatát. Farsangi lakodalmot volt készülődésben, amelyhez „pánksütés” társul. A versek címei voltak a „pánkó” csodás hozzávalói. A menyasszonyt alakító fiú és a vőlegényt alakító lány tréfásan fogadtak hűséget egymásnak, felidézve a régmúlt „farsángjait”, ugyanis paniti régi szokás szerint szerepet cserélve, a férfiak nőnek és nők férfinak öltöztek. Arcukat csipkével eltakarva léptek be a fonóba, tréfásan megtáncoltatva az ott jelen lévőket. Jelen esetben a zenét az ötödikesek citerajátéka biztosította az *A malomnak nincsen köve* kezdetű népdallal.

A 23 versenyző három csoportba osztva sorra mondta a verseket. A szünetekben a tanítókra hárult a feladat, hogy játékosan törjék meg a verseny feszültségét, és frissítsék a hangulatot. A kis versmondók nagyon felkészülten, szépen szavaltak, betartva a verseny szabályzatát. Sokan közülük népies ruhába vagy a tájegységüknek megfelelő népviseletbe öltöztek.

Az öttagú zsűrinek nem volt könnyű dolga kiválasztani azokat a szavalókat, akik az országos versenyen Maros megyét képviselik majd. Amíg a zsűri meghozta döntését, a tanulók bohócot készíthettek, és megnézheték az egyik osztályteremben berendezett falumúzeumot. Itt a fonóban használt tárgyakkal – szövőszékkel, guzsallyal, orsóval – ismerkedhettek meg.

Befejezésükkel a versenyzők átvették a díjakat, okleveleket, és elfogyasztották a frissen sült „lakodalmi pánkót”.

Idén az országos Kányádi Sándor szavalóversenyre, valamint az országos Vidám versek versenyére 8-8 tanuló jutott tovább Maros megyéből. A következő tanulókat díjazták: I. díj: *Molnár Kis Boglárka* Koronkából, tanítója Pap Enikő Erzsébet; *Veress Blanka* Marosvásárhelyről, tanítója Gábor Lizetta; *Kálmán Nándor* Küküllődombórról, tanítója Barabás Annamária. II. díj: *Győrfi Jolán Boglárka* Nyárádszeredéből, tanítója Marton Irén, *Borbély Kis Ákos* Segesvárról, tanítója Simó Éva; III. díj: *Buta Dóra Anabell* Marosvásárhelyről, tanítója Póra Annamária, *Benkő Máthé Bence* Görgényüvegsürről, tanítója Fleischer Katalin Ilona. További kilenc tanuló dícséretben részesült. Köszönjük a szervezésben és támogatásban nyújtott segítséget a Maros Megyei Tanfelügyelőségnek, Fejes Réka tanfelügyelőnek, iskolánk munkaközösségének és a többi támogatóknak!

Csiszér Anna tanítónő



Ki lehet a következő NATO-főtítká?

Jó eséllyel egy nő áll majd a világ legerősebb katonai szövetségének élére

Sokkal több sejtésünk lehet arról, hogy ki nem lesz NATO-főtítká annál, mint arról, hogy ki öröklí majd az októberben végelesen távozó Jens Stoltenberg posztját – írja az Euronews.

A hírportál szerint bizonyos, hogy nem lesz amerikai, mert a hagyományokkal összhangban amerikai tábornok a védelmi szövetség európai parancsnoka, és az sem valószínű, hogy francia vagy német lesz. Az viszont egészen bizonyos, hogy Washingtonnak, Londonnak, Párizsnak és Berlinnek komoly beleszólása lesz a főtítká kiválasztásába. A lehetséges jelöltekről szóló Euronews-elemzésből tallóztunk. Az eddig megnevezett jelöltek között alig van férfi, annál több a nő. Egyes elemzők szerint itt az ideje, hogy egy nő és/vagy egy kelet-európai kerüljön a NATO élére.

A főtítká megbízása idén októberben lejár, és nem áll szándékában újra meghosszabbítani – közölte a NATO szóvivője nem sokkal azután, hogy Jens Stoltenberg február derekán visszatért Washingtonból. Már egy éve arra készül, hogy végleg szakít NATO-főtítkári megbízásával, és hazatér Norvégiába, ahol átveszi a központi bank kormányzói tisztségét. Azonban, miután Oroszország megtámadta Ukrajnát, Stoltenberget felkérték, hogy ne hagyja ott tisztségét, és maradjon a Vlagyimir Putyin orosz elnök agressziós háborújára adott összehangolt európai válasz arca.

A kiválasztás „a befolyásos nemzetek közötti konzultáció révén történik”. A NATO döntései konszenzuson alapulnak, de a négy legnagyobb gazdaság – az Egyesült Államok, Németország, Franciaország és az Egyesült Királyság – túlzott befolyást gyakorol még akkor is, ha nem mindig követelik maguknak az áhított pozíciót.

Az Egyesült Államok általában kimarad a NATO politikai vezetésért folytatott versenyből, a végső döntésben azonban Washington véleményének súlya van.

A férfi jelöltek

A leggyakrabban emlegetett nevek között szerepel a holland miniszterelnök, *Mark Rutte*, aki nemrégiben megszelleztette, hogy hamarosan talán végleg távozni kíván a politikából.

A NATO-főtítkárok hagyományosan kormányvagy államfők, de ez nem általánosítható szabály. Sokak szerint egy miniszterelnök-helyettes vagy külügyminiszter is elfogadható a posztra. *Ben Wallace* brit védelmi miniszter is szóba került, aki az összes jelölt közül egyedülként szolgált hivatásos katonaként. A jelöltek egyike *Mario Draghi* olasz közgaz-

dász, bankár és volt miniszterelnök. Románia elnöke, *Klaus Iohannis* szintén jelölt a főtítkári posztra.

A hölgy jelöltek

sokkal többen vannak. *Chrystia Freeland*, Kanada miniszterelnök-helyettese a Foreign Policy forrásai szerint Washington támogatását élvez. Freeland Kanadába bevándorolt ukránok unokája. Az észt kormányfő méltó kihívója Freelandnek, hisz Tallinn eleget tesz a védelmi finanszírozás követelményének. *Kaja Kallas* azonban határozottan Putyin-ellenesnek számít, és még a vele folytatott tárgyalásokat is ellenzi. Egy másik észt jelölt, a korábbi államfő, *Kersti Kaljulaid* neve is felmerült a találgatások során.

Freelandet és Kallast engesztelhetetlenül Putyin-ellenesnek tartják. Ezzel szemben a volt horvát államfő, *Kolinda Grabar-Kitarović* túl szívélyes kapcsolata miatt utasíthatják el. Lenyűgöző önéletrajzzal büszkélkedhet a potenciális NATO-vezetők közül, mivel Horvátország Európa-ügyi- és külügyminisztere is volt. Nagy szerepe volt az ország sikeres EU- és NATO-tagsági pályázatában. Ráadásul 2008 és 2011 között Horvátországot az Egyesült Államokban képviselte nagykövetségként. Ez erős kapcsolatokat biztosít számára Washingtonban, amelynek döntő beleszólása van a NATO-döntésbe.

Jens Stoltenberg lehetséges utódai között tartják számon Zuzana Čaputová, aki 2019 óta Szlovákia köztársasági elnöke. Potenciális jelölt *Ingrida Šimonytė* litván miniszterelnök, továbbá *Federica Mogherini*, az EU korábbi külügyi biztosa, olasz miniszter. A hölgy jelöltek egyike Sophie Wilmès volt belga külügyminiszter, aki egy ideig megbízott miniszterelnök is volt. Brüsszeli diplomaták nem tartják kizártnak, hogy Rutte mellett Hollandia védelmi miniszterét, *Kajsa Ollongren* fogja ajánlani a megüresedő főtítkári tisztségre.

Németország volt védelmi minisztere, *Ursula von der Leyen*, az Európai Bizottság jelenlegi elnökének neve is felmerült. *Dalia Grybauskaitė* volt litván elnököt a nyugati sajtó nevezte meg lehetséges NATO-vezetőként.

Egyelőre nincs konszenzus

Az európai egység és az Egyesült Államokkal való koordináció kiemelkedő fontosságú Putyin ambícióinak legyőzéséhez. Aggodalmat a politikai kohézió eróziója válthat ki – figyelmeztetnek a szakértők. Mások arra hívták fel a figyelmet, hogy a védelmi szövetséget hét évtizeden át egy sor nyugat-európai férfi vezette, és itt az ideje, hogy egy nő és/vagy egy kelet-európai kerüljön a NATO élére.

Forrás: Euronews

Semmissé nyilvánított kormányhatározat a székely zászló ügyében

A legfelsőbb bíróság semmissé nyilvánította azt a kormányhatározatot, amely révén a székely zászló vált Sepsiszentgyörgy zászlajává – közölte szerdán a Kovászna, Hargita és Maros Megyei Románok Civil Fóruma (FCRCHM).

„A bíróság jogerősen és visszavonhatatlanul elutasította a kormány fellebbezését, és a Kovászna, Hargita és Maros Megyei Románok Civil Fórumának adott igazat, rámutatva, hogy az egynemzetiségű szimbólum, amely csak a magyarokat képviseli, nem lehet Sepsiszentgyörgy zászlaja” – olvasható a szervezet közleményében.

A Kovászna, Hargita és Maros Megyei Románok Civil Fóruma szerint évek óta történnek próbálkozások annak érdekében, hogy a székely zászlót Sepsiszentgyörgy városi zászlajaként fogadtassák el. Ez ellen a szervezet mindig tiltakozott, arra hivatkozva,

hogy ez a szimbólum tisztán magyar jellegű, és kérte a román közösséget jellemző heraldikai elemek felvételét a zászlóra.

Az FCRCHM szerint a kormány 2021. június 29-én hagyta jóvá azt a rendeletet, amely a város hivatalos zászlajává teszi a székely lobogót, de az ezt célzó kísérletek már jóval korábban megkezdődtek. A székely zászlót Sepsiszentgyörgy hivatalos zászlajává nyilvánító tanácsi határozatot rendre semmissé nyilvánították Brassó és a Kovászna megyei bírói testületek, az FCRCHM pedig már 2015-ben a kezdeményezés ellen foglalt állást, rámutatva, hogy az nem képviseli a város lakosságának 25 százalékát kitevő románokat. A szervezet kérte, hogy a zászlóra kerüljenek fel a román közösséget képviselő jelképek is, például a Sepsiszentgyörgy területén talált dák vagy római leletek valamelyike – teszik hozzá. (Agerpres)

Nyilvános versenytárgyalás

Koronka Község – Koronka, Tholdalagi Mihály utca 68. szám, Maros megye, CIF 16410414 – közli, hogy 2023. március 14-én 11 órakor nyilvános versenytárgyalást tart az 57,61 négyzetméter hasznos felületű orvosi rendelő bérbeadására, amely Koronkán, a Tholdalagi Mihály utca 70. szám alatt székelt, a kultúrotthon épületében, a B helyiségben, telekkönyvszáma 53284, Koronka, kataszterszáma 53284-C1, és Koronka község közterületéhez tartozik.

A részvételi iratcsomó ingyenesen hozzáférhető elektronikus formában vagy 25 lejes áron papíralapon. Felvilágosítást kérni március 2-án 12 óráig lehet. (Nem március 29-ig, ahogy február 21-i lapszámunkban tévesen megjelent.)

Az ajánlatok benyújtásának határideje március 13-án 10 óra, a Koronkai Polgármesteri Hivatalban, a titkárságon. A nyilvános versenytárgyalásra március 14-én 11 órakor kerül sor a polgármesteri hivatalban.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

TÚZIFA eladó: bükk és gyertyán, házhoz szállítva. Tel. 0757-626-019. (18831)

ELADÓ gabonával tartott húsdisztnó (140-160 kg). Ára: 14 lej/kg. Gernyeszeg 191. szám. Tel. 0747-856-936. (18846-l)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: tetőjavítást, meszelést, festést, szigetelést, laminált-padló-lerakást, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-596-889, Szilárd. (18850-l)

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, benti munkát, festést, glettelést. Hívjanak bizalommal, bármiben rendelkezésükre állunk! Tel. 0767-837-782. (18810)

VÁLLALUNK: háztetőkészítést cserépből vagy lemezből, hidroizolációt, meszelést és bármilyen javítást. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0745-680-818, Csaba. (18807-l)

MEGEMLÉKEZÉS

Szívünkben nagy szomorúsággal emlékezünk CZIRJÁK LÁSZLÓ oboaművészre és tanárra halálának 2. évfordulóján. Pusztá jelenléte betöltötte a szobát, ahol volt. Vidámsága, humora mosolyt csalt mindenki arcára. Nyugodj békében! Szeretteid. (18843)

ELHALÁLOZÁS

Szívünk mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a drága jó édes-apa, nagytata, sógor, keresztapa, rokon, barát, kolléga, szomszéd, **DÉNES GYULA**

életének 81. évében 2023. február 21-én visszaadta lelkét Teremtőjének.

Drága halottunk földi maradványait február 23-án, csütörtökön 13 órakor helyezük örök nyugalomra a marosvásárhelyi református temetőben.

Pihenése legyen csendes, emléke áldott!
A gyászoló család. (18842-l)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Megrendülten búcsúzzunk **NAGY GYŐZŐTŐL**, Marosvásárhely volt polgármesterétől. Együttérzésünket és őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak. Prof. dr. Kikeli Pál, a Kikeli család és a Procardia munkaközössége. (67098-l)

A MUREȘ MEX RT.

a NYÁRÁDTŐI IPARI PARKBAN alkalmaz **C SOMAGKEZELŐKET és MUNKÁSOKAT** faiparba.

Nettó bér: 2500 lejtől.

Munkaidő: hétfőtől péntekig 7–15.30 óra között.

Ingyenes szállítás Marosvásárhelyről

és támogatás a más helységekből ingázóknak.

Az önéletrajzokat a mihai.molnar@mobexpert.ro e-mail-címre várjuk.

Érdeklődni a 0727-333-194-es telefonszámon. (67074-l)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

EGYESÜLETEK ALAPÍTÁSA, ÜGYINTÉZÉSE. Tel. 0729-567-876. (18745-l)

A TORDAI CÉG alkalmaz MÉSZÁROST és NŐT a belesmühelybe. Tel. 0744-644-026. (23434)

KLARA javasasszony 100%-ban megoldja a hozzá forduló problémáját, feloldja a kötést és az átkot, gyógyítja az alkoholizmust, depressziót, impotenciát, epilepsziát, visszahozza a szeretett személyt, pénzügyi sikert és nyereséget hoz a házhoz, szétvált családokat újból összehoz, tarot-kártyából megnézi a múltat, a jelent és a jövőt, bármilyen egyéb problémában is segít.

Köszönetnyilvánítások:

Anica Marosvásárhelyről köszöni Klara asszonynak, hogy ismét együtt lehet férjével egyévnyi távollét után; Marian Ákosfalváról hálás, mert fia kigyógyult az alkoholizmusból, a depresszióból, és jó útra tért; Gergely Nyárádszeredából köszöni, hogy Klara asszony segítségével megszabadult a kötéstől, és megismerkedett élete szerelmével; Antonela Ernyéből köszönetet mond, mert megszabadult a családi átktól, és ismét boldog; Irén férje Vásárhelyről az epilepsziából gyógyult ki; Cristian Discsóból hálás Klárának, mert újra együtt van a kedvesével. Tel. 0742-450-214, Klara látnok. (Fizetett hirdetés: mp.)





Válasszon aktuális ajánlataink közül!

**-15% KEDVEZMÉNY
SZEMÜVEGLENCSEKRE**

VAGY

**-15% KEDVEZMÉNY
SZEMÜVEGKERETEKRE**

MEDGYES
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

NYÁRÁDSZEREDA
Str. Pompierilor Nr. 1.
0735 553 973

SEGESVÁR
Str. Mihai Viteazu Nr. 40.
0770 810 855

MAROSVÁSÁRHELY
(Központ)
P-ța Mărășești, Nr. 21.
0733 553 976

MAROSVÁSÁRHELY (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126
0755 088 379

SZÁSZRÉGEN (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

TORDA
Str. Mihai Viteazu, Nr. 2.
0729 069 548

SZÁSZRÉGEN
(Libertății)
B-dul Libertății, Nr.12/2
0733 553 971

DICSŐSZENTMÁRTON
Str. Victoriei, Nr. 21.
0736 386 353

MAROSLUDAS
B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7.
0735 786 853

www.doraoptics.ro



MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapból származó összeggel februárra ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7-19 óra között.

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

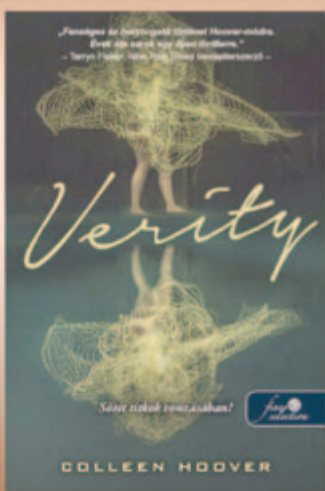
rádió
Radio Fanta
Marosvásárhely
Marosvásárhely 88.0
Segesvár 104.3
Szászrégen 94.7
Szováta 102.0
mediatör

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:



Colleen Hoover
Talán mégsem

Jégvarázs
365 mese



Colleen Hoover
Verity

Marosvásárhely, Győzelem tér 18., Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro
96 FM
106,8 FM
1323 AM

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
 - információ - 118-932
 - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
- Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
- GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat, 8-16 óra között: 0736-883-110
- Fogorvosi rendelő - 0265/230-575
- Optika-Optofarm - 0265/212-304
- 0265/312-436
- 0265/250-120
- 0265/263-351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Marmed - 0265/250-344
- járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658
- 0729-024-380
- Labor - 0751-114-307
- e-mail: marmed@armed.ro,
www.armed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia
Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
- Emma vendéglő, hidegtálcák készítése - 0740-083-077
- 0365/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401
- 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929
- vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800-928
- Aquaserv:
 - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800
 - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellekek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- és halottszállítás - 0758-047-604
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.